

Souhrnný zápis z celorepublikového školení odboru živností a spotřebitelské legislativy Ministerstva průmyslu a obchodu konaného na Seči ve dnech 16. - 18. března 2022, 27. – 29. dubna 2022 a 25. – 27. května 2022 pro živnostenské úřady

Ve výše uvedených dnech uskutečnil odbor živností a spotřebitelské legislativy Ministerstva průmyslu a obchodu (dále též „MPO“) v Kongresovém hotelu Jezerka (Seč-Ústupky) celorepublikové školení pro živnostenské úřady (dále též „ŽÚ“). Uvedeného školení se zúčastnili zástupci krajských živnostenských úřadů (dále jen „KŽÚ“) i obecních živnostenských úřadů (dále též „ObŽÚ“).

Za MPO se školení zúčastnili: Ing. Mgr. Jan Strakoš, LL.M., ředitel odboru živností a spotřebitelské legislativy, z téhož odboru dále Ing. Martina Kovaříková, vedoucí oddělení metodiky a vzdělávání (ve dnech 27. – 29. 4. 2022 a 25. - 27. 5. 2022), Ing. Soňa Binderová, referentka oddělení metodiky a vzdělávání, Mgr. Pavel Koczó, vedoucí oddělení správních činností (ve dnech 25. – 27. 5. 2022) a Mgr. Tereza Vaňkátová, referentka oddělení správních činností (ve dnech 25. – 26. 5. 2022).

Na školení pak mj. aktivně vystoupili jako hosté:

- Mgr. Lucie Hradecká z Úřadu vlády a Mgr. et Mgr. Aneta Majerčíková ze SpoKojení, z.s. - k problematice implementace Mezinárodního kodexu (WHO) marketingu náhrad mateřského mléka do české právní úpravy (ve dnech 16. – 18. 3. 2022);
- Mgr. Jan Klouček z odboru cenové politiky Ministerstva financí - k cenové regulaci;
- JUDr. Adam Furek z odboru veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra - k zákonu o svobodném přístupu k informacím z hlediska jeho aplikační praxe (ve dnech 27. - 29. 4. 2022 a 25. - 27. 5. 2022);
- Mgr. Ing. Ondřej Menoušek z odboru eGovernmentu Ministerstva vnitra - k problematice rozšíření datových schránek v ČR od 1. 1. 2023 (ve dnech 25. - 27. 5. 2022);
- Mgr. et Mgr. Pavel Chodúr, bc. Taťána Štastná, Mgr. Roman Radosta z odboru veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra - k problematice elektronické sbírky právních předpisů územních samosprávných celků (dále jen „ESÚSC“);
- Ing. Zdeněk Ryšavý z Finančního úřadu pro Pardubický kraj - k daňové registraci/paušálnímu režimu a problematice virtuálních aktivit;
- Antonín Běhounek a Ing. Miloš Drahoš z ICZ a.s. – k aktuálním informacím z provozu Informačního systému Registr živnostenského podnikání (dále jen „ISRŽP“, popř. „RŽP“).

Na školení ve dnech 16. – 18. 3. 2022 byli účastníci seznámeni s problematikou cenové regulace (Mgr. Klouček), problematikou daňové registrace a virtuálních aktiv (Ing. Ryšavý), aktuálními informacemi z provozu ISRŽP (Ing. Drahoš), s ohledem na možnou změnu zákona o regulaci reklamy s problematikou Mezinárodního kodexu (WHO) marketingu náhrad mateřského mléka do české právní úpravy (Mgr. Hradecká, Mgr. et Mgr. Majerčíková, ŘO Strakoš), s problematikou ESÚSC (Mgr. et Mgr. Chodúr, Mgr. Radosta), s problematikou otevřených dat (ŘO Strakoš), informacemi o novinkách z právní úpravy živnostenského podnikání (ŘO Strakoš).

Na školení ve dnech 27. – 29. 4. 2022 byli účastníci seznámeni s problematikou cenové regulace (Mgr. Klouček), problematikou daňové registrace a virtuálních aktiv (Ing. Ryšavý), aktuálními informacemi z provozu ISRŽP (Ing. Drahoš, Běhounek), s problematikou ESÚSC (Mgr. et Mgr. Chodúr), s praktickými aspekty zákona č. 106/1999 Sb. (JUDr. Furek), informacemi o novinkách z právní úpravy živnostenského podnikání (Ing. Kovaříková, ŘO Strakoš).

Na školení ve dnech 25. – 27. 5. 2022 byli účastníci seznámeni s problematikou cenové regulace (Mgr. Klouček), problematikou daňové registrace a virtuálních aktiv (Ing. Ryšavý), aktuálními informacemi z provozu ISRŽP (Ing. Drahoš, Běhounek), s problematikou ESÚSC (Mgr. et Mgr. Chodúr,

bc. Šťastná), s praktickými aspekty zákona č. 106/1999 Sb. (JUDr. Furek), informacemi o novinkách z právní úpravy živnostenského podnikání (ŘO Strakoš, Ing. Kovaříková).

I. Porada s vedoucími KŽÚ

Dne 16. 3. 2022 se po celodenním školení uskutečnila porada s vedoucími pracovníky KŽÚ, jejímž předmětem byly zejména následující body:

- a) ŘO Strakoš informoval přítomné o stavu novely zákona o silniční dopravě, kterou se také navrhuje změna živnostenského zákona, a o jednáních, která proběhla s Ministerstvem dopravy, a v rámci kterých byly řešeny důsledky změn, praktické dopady na podnikatele a živnostenské úřady, komunikace změn ve vztahu k veřejnosti (tu primárně zajišťuje Ministerstvo dopravy) a metodika (aktuálně zákon č. 217/2022 Sb.);
- b) ŘO Strakoš informoval přítomné o aktualizaci dokumentu MV k přehledu států – dokládání bezúhonnosti fyzickými osobami a o povaze tohoto dokumentu;
- c) dalším velkým tématem byla metodická informace MPO č. 2/2022 k mimořádnému postupu při ohlašování živnosti, příp. žádosti o koncesi ve vztahu k občanům z Ukrajiny; k tomuto bodu se rozproutila diskuze a řešily se různé praktické problémy; bylo přislíbeno další jednání MPO s MV, odborem azylové a migrační politiky, pokud jde o prokazování pobytu na území ČR a další související otázky;
- d) ve vztahu k zákonu o regulaci reklamy byl dále zmíněn návrh změny věcné příslušnosti dozorového orgánu v případě porušení nařízení vydaného se zmocněním v zákoně o regulaci reklamy a implementace Mezinárodního kodexu (WHO) marketingu náhrad mateřského mléka do české právní úpravy; přítomní se shodně vyjádřili v tom smyslu, že by v případě zpřísnění dozoru nad počáteční a pokračovací kojeneckou výživou mělo dojít k přesunu dozoru z KŽÚ na orgány z oblasti zdravotnictví či potravinového práva.

II. Odpovědi na dotazy některých KŽÚ a ObŽÚ, které MPO obdrželo v souvislosti se školením¹

1) Dotaz – k místní příslušnosti živnostenského úřadu

Na základě žádosti ObŽÚ o určení místní příslušnosti rozhodlo MPO v listopadu 2021 usnesením tak, že řízení ve věci pozastavení provozování živnosti podle § 58 odst. 6 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), v platném znění, (dále jen „živnostenský zákon“ nebo též „ŽZ“), provede ObŽÚ místně příslušný podle umístění provozovny. Jako argument MPO kromě jiného uvedlo: „Podle § 11 odst. 1 písm. a) správního řádu je místní příslušnost správního orgánu určena v řízeních týkajících se činnosti účastníka řízení místem činnosti. Příkladem řízení týkajícího se činnosti účastníka řízení je i postup podle § 58 odst. 6 živnostenského zákona, tj. pozastavení provozování živnosti v konkrétní provozovně podnikatele.“ V odpovědi na dotaz č. 26 ze školení na Seči v termínu 20. – 22. 10. 2021, který je součástí souhrnného zápisu z celorepublikového školení ŽÚ („Jaký úřad je místně příslušný k vedení řízení o pozastavení provozování živnosti v provozovně podle § 58 odst. 6 živnostenského zákon – úřad místně příslušný dle sídla podnikatele nebo úřad, v jehož správním obvodu se nachází provozovna?“), MPO uvádí: „...K pozastavení provozování živnosti v provozovně z důvodů porušování povinností daných zákonem (§ 58 odst. 6 živnostenského zákona) tedy bude příslušný živnostenský úřad podle sídla podnikatele.“ Vzhledem k tomu, že MPO se v usnesení přiklání k ustanovení § 11 odst. 1 písm. a) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění, (dále též „správní řád“), (místo činnosti) a naopak v odpovědi na dotaz se přiklání k ustanovení § 11 odst. 1

¹ Pro všechny odpovědi MPO platí, že se jedná výhradně o právní názor ministerstva, v některých případech zpracovaný s využitím stanovisek jiných orgánů veřejné moci, a proto se jedná o názor právně nezávazný.

písm. c) a e) správního řádu (sídlo) a s ohledem na skutečnost, že usnesením MPO o určení místní příslušnosti disponují pouze ObŽÚ, kterých se řízení týkalo, zatímco s odpovědí MPO na dotaz č. 26 souhrnného zápisu ze Seče se měly možnost seznámit prakticky všechny ŽÚ ČR, prosíme o odpověď pro ŽÚ ČR tak, aby se předešlo nedorozuměním mezi ŽÚ v rámci ČR.

Odpověď MPO:

Místní příslušnost živnostenského úřadu k pozastavení provozování živnosti v provozovně podle § 58 odst. 6 živnostenského zákona je určována podle § 11 odst. 1 písm. c) nebo e) správního řádu (viz též metodika MPO k určování místní příslušnosti, dále komentář dr. Vedrala ke správnímu řádu, i když tam to není uvedeno *verbis expresis*, ale vyplývá to z něj). Stejně tak v publikaci Správní řád vydané Wolters Kluwer se uvádí, že v řízeních týkajících se činnosti účastníka s výjimkou podnikatelské činnosti je místní příslušnost určena místem této činnosti, resp. podnikání (z komentáře v ASPI k § 11 odst. 1 písm. a): „Ke správnímu řízení, které se týká činnosti účastníka správního řízení, je místně příslušným správním orgánem ten, v jehož územním obvodu vykonává účastník správního řízení svoji činnost. Písmeno a) dopadá jednak na veškerou jinou než podnikatelskou činnost fyzických osob, jednak též na veškerou jinou než podnikatelskou činnost právnických osob. Činnost účastníka správního řízení podle tohoto písmene nelze zaměňovat za jeho činnost podle písm. c).“).

2) Dotaz – k prodloužení lhůty

Podle § 47 odst. 7 živnostenského zákona vydá živnostenský úřad zahraniční fyzické osobě pro účely řízení o povolení k pobytu výpis s údaji podle § 47 odst. 2 s výjimkou údaje podle písmene e). Právo provozovat živnost vznikne této osobě dnem doložení dokladu prokazujícího udělení dlouhodobého víza nebo povolení k dlouhodobému pobytu živnostenskému úřadu, u kterého byla živnost ohlášena. Pokud však uvedená osoba nedoloží doklad o povolení k pobytu ve lhůtě stanovené v § 47 odst. 8, tedy do šesti měsíců ode dne doručení předběžného výpisu, živnostenský úřad rozhodne o tom, že ohlašovatel nesplnil podmínky pro vznik živnostenského oprávnění. Podle našeho názoru se jedná o lhůtu zákonnou, kterou v zásadě nelze zkrátit, ale ani prodloužit. Nicméně od 4. 3. 2022 je na území ČR vyhlášen nouzový stav, jehož smyslem je koordinace všech forem pomoci osobám prchajícím z válkou zasažené Ukrajiny, včetně jejich rychlého zapojení do plnohodnotného života na území České republiky. První uprchlíci začali do ČR přijíždět už koncem února a přijíždějí nadále, což s ohledem na jejich množství může vést k nedodržení lhůt ze strany příslušných orgánů, které vedou řízení o udělení dlouhodobého pobytu. Náš dotaz zní: Je možné osobám uvedeným v § 47 odst. 7 živnostenského zákona, kterým šesti měsíční lhůta pro doložení dokladu prokazujícího udělení dlouhodobého víza nebo povolení k dlouhodobému pobytu uplyne v době nouzového stavu, umožnit postup podle stanoviska Ministerstva vnitra k posuzování běhu lhůt v oblasti veřejné správy v době trvání nouzového stavu (v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru na území ČR) a požádat o navrácení v předešlý stav podle § 41 správního řádu?

Odpověď MPO:

Zmiňované stanovisko Ministerstva vnitra se vztahuje na nouzový stav vyhlášený v souvislosti s koronavirem, takže některá odůvodnění ve stanovisku použítá nejsou aplikovatelná na současnou situaci (např. zdůvodnění žádosti omezením pohybu osob). Nicméně § 41 správního řádu se vztahuje jak na lhůty zákonné, tak stanovené správním úřadem a podle cit. ustanovení správního řádu platí, že správní orgán promine zmeškání úkonu, prokáže-li podatel, že překážkou byly závažné důvody, které nastaly bez jeho zavinění (§ 41 odst. 4 správního řádu). Podle názoru MPO je možno situaci, která souvisí se současnou uprchlickou krizí, resp. s nouzovým stavem považovat za závažné důvody, které nastaly bez ohlašovatelova zavinění a které mu bránily v provedení úkonu, proto v obecné rovině nelze postup podle § 41 správního řádu vyloučit. Je však záhodno připomenout, že každý případ by měl být zároveň posuzován individuálně podle konkrétně zjištěných okolností, a že je to žadatel, kdo nese důkazní břemeno, nikoliv správní orgán. Stanovisko Ministerstva vnitra k posuzování běhu lhůt je (podle názoru MPO) možno analogicky využít i na současnou situaci.

3) Dotaz – zprostředkovatelské smlouvy a živnostenská oprávnění

1) Společnost A) - potenciální smluvní partner Společnosti B) - vlastní provozovny, v nichž dochází mimo jiné k prodeji zboží včetně alkoholických nápojů a dále k hostinské činnosti. Proto má Společnost A) veškerá živnostenská oprávnění potřebná pro provozování předmětných činností.

2) Nyní je uvažována budoucí spolupráce, kdy by Společnost A) přenechala Společnosti B) některé ze svých provozoven k provozování, přičemž by Společnost B) zajišťovala veškerý chod uvedených provozoven Společnosti A), a to včetně personálního zajištění; zejména pracovníprávní záležitosti by byly zcela v gesci Společnosti B) bez jakéhokoliv vlivu Společnosti A).

3) Veškeré zboží i služby poskytované v provozovně by však stále byly poskytovány pod značkou Společnosti A), resp. jménem Společnosti A), byly by i ve vlastnictví Společnosti A). Společnost B) by skutečně jen zajišťovala samotný chod provozovny, tedy prodej zboží a služeb jménem a na účet Společnosti A), přebírání zboží od dodavatelů, zajišťování čistoty provozovny apod.

4) Aby byly nejen smluvní záležitosti, ale i ty veřejnoprávní správně nastaveny, obracím se na Vás s dotazem, jakými živnostenskými oprávněními by měla disponovat Společnost B), resp. jaké činnosti spadající pod živnostenskoprávní regulaci by měla mít Společnost B) zapsané u předmětné provozovny.

5) Již jsme se totiž setkali s různými výklady, kdy jeden živnostenský úřad vyžadoval i po podnikateli v postavení Společnosti B) živnostenská oprávnění pro veškeré činnosti (tedy včetně hostinské činnosti, prodeje lihovin ad.), jiný živnostenský úřad naopak tvrdil, že osoba v postavení Společnosti B) neprovozuje uvedené činnosti vlastním jménem, a proto je nemá mít uvedené v živnostenském rejstříku u dané provozovny, a jedinou živnost, kterou by měla provozovat v této provozovně, je zprostředkovatelská činnost. V opačném případě by se taková osoba dopouštěla porušení živnostenského zákona, jelikož by měla v živnostenském rejstříku nahlášeny u dané provozovny i ty činnosti, které tam sama nevykonává. Jelikož bychom rádi měli do budoucna tuto záležitost postavenou najisto, a protože se tentokrát týká provozovny ve Vašem správním obvodu, požádala bych Vás o názor Vašeho úřadu na tuto záležitost, tedy o zodpovězení otázky, zda ve výše popsáném případě by měla Společnost B) disponovat veškerými živnostenskými oprávněními a mít je uvedené u dané provozovny, či naopak a mít pro danou provozovnu uvedenu pouze zprostředkovatelskou činnost.

Odpověď MPO:

Obecně je třeba uvést, že právo provozovat živnost je nepřenositelné na jinou osobu až na výjimky stanovené živnostenským zákonem (např. pokračování v provozování živnosti při úmrtí podnikatele).

Obecně se MPO přiklání k tomu názoru, že příslušná živnostenská oprávnění by bez ohledu na typ uzavřeného smluvního vztahu měla při provozování konkrétní činnosti, která je živností, vlastnit jak společnost A), tak i společnost B); tím spíše pokud jde o vztah mezi subjekty založený např. franchisingovou smlouvou (tj. faktickým pronájemem práv k podnikání, resp. podnikání pod cizím jménem, ale na vlastní účet; franchisant je podnikatelem oprávněným k provozování odbytové koncepce franchisora vlastním jménem na vlastní účet) anebo smlouvou o pachtu závodu podle § 2349 a násl. zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (pachtovní smlouvou se propachtovatel zavazuje přenechat pachtýři svůj závod k dočasnému užívání a požívání, tedy, aby jej samostatně provozoval a řídil na vlastní náklad a nebezpečí a aby z něj pobíral užitky).

Pouze v případě, že by docházelo výhradně ke zprostředkování prodeje zboží, případně služeb (na základě smlouvy o zprostředkování), spadajícího podle nařízení vlády č. 278/2008 Sb., o obsahových náplních jednotlivých živností, ve znění pozdějších předpisů, do obsahové náplně oboru činnosti 47. „Zprostředkování obchodu a služeb“ živnosti volné, pak by společností B) stačilo vlastnit živnostenská oprávnění pro živnost volnou s předmětem podnikání „Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona“ s uvedeným oborem činnosti.

4) Dotaz – k paušální dani

Jak dochází k předání námi nabraných údajů od podnikatelů, týkajících se paušální daně? Z praxe od podnikatelů máme informace, že určené správní orgány tyto údaje nepřebírají a podnikatelům to činí potíže?

Odpověď MPO:

Z počátku roku byly avizovány problémy ze strany Generálního finančního ředitelství, (dále jen „GFŘ“), které se týkaly zobrazování písemnosti „Oznámení o vstupu do paušálního režimu“, a kterými se Ministerstvo financí, (dále též „MF“), (po upozornění MPO) zabývalo. Na jejich straně byly realizovány úpravy, které by měly chybám zabránit. V současné době nemá MPO žádné informace, že by tyto problémy pokračovaly.

5) Dotaz – údaje v CIS a ROB

Dále se nám v praxi objevují případy, kdy u některých zahraničních fyzických osob při povolování pobytu na území České republiky jsou uváděna rozdílná jména a příjmení v CIS a ROB (zde jsou vedena pod matriční identitou, tato identita je z matričního dokladu propagována do ROB, a je nutné tudíž cizince ztotožnit vůči ROB dle této matriční identity – tato matriční identita je zapisována do dokladu k pobytu do zvláštních záznamů nebo do poznámky). V živnostenském rejstříku vedeme tyto cizince dle jména a příjmení ztotožněné vůči ROB, je tento postup správný?

Odpověď MPO:

Obecně platí, že rozhodující jsou údaje subjektu zapsané v základním registru, tedy v ROB. V případě rozdílu mezi CIS a ROB je pak na zvážení reklamace údaje, pokud má úřad doklady o tom, že osoba je v ROB vedena jinak, než je uvedeno v doložených dokladech. I v takovém případě je správné převzít údaje z ROB, protože pokud by došlo k jejich změně (na údaje vedené v CIS), tak úřad obdrží avízo.

6) Dotaz – prokazování skutečných majitelů

Dotaz k MI č. 8/2020 - má živnostenský úřad prověřovat bezúhonnost členů statutárního orgánu právnické osoby při ohlášení živnosti Činnost účetních poradců... (nebo oborů živnosti volné z přílohy č. 6 ŽZ)? Popis problému: V metodické informaci 8/2020 na str. 3 nahoře je uvedeno, že podmínku bezúhonnosti musí tyto osoby (rozumí se skuteční majitelé a fyzické osoby, které jsou členy statutárního orgánu) splňovat jak při ohlášení živnosti, resp. přísl. oboru živnosti volné, tak i v průběhu podnikání. Dle § 8a živnostenského zákona (Překážky provozování živnosti právnickými osobami), by bezúhonnost měla být dle našeho názoru prověřována až v průběhu provozování živnosti – vyplývá to z názvu tohoto ustanovení. Podle § 46 odst. 2 písm. j) dokládá doklady podle odst. 1 písm. a) nebo b) pouze skutečný majitel, nikoliv člen statutárního orgánu. Zatímco u člena statutárního orgánu, který je občanem ČR bychom si mohli výpis z Rejstříku trestů vyžádat prostřednictvím Czech Pointu, u občana jiného státu bychom neměli oporu v zákoně, abychom ho mohli k doložení dokladu vyzvat. Doplnující dotaz: je v tomto případě rozdíl mezi ohlášením živnosti právnické osoby již zapsané ve veřejném rejstříku a právnické osoby pouze založené, nezapsané?

Odpověď MPO:

Podle § 47 odst. 1 živnostenského zákona platí, že živnostenský úřad provede zápis do živnostenského rejstříku a vydá podnikateli výpis, pokud ohlašovatel splňuje všechny podmínky stanovené zákonem.

Při ohlašování živnosti se tedy neposuzují jen všeobecné podmínky provozování živnosti ve smyslu § 6 a zvláštní podmínky provozování živnosti podle § 7 živnostenského zákona, ale i další podmínky stanovené zákonem, tedy i skutečnost, zda u ohlašovatele neexistují překážky provozování živnosti podle § 8 nebo 8a. Zde je třeba podotknout, že i u § 6 a 7 živnostenského zákona je v názvu příslušných

ustanovení uvedeno, že se jedná o podmínky „provozování živnosti“, byť jde o podmínky posuzované již v rámci ohlášení živnosti nebo žádosti o koncesi. Jde o určitou nepřesnost v textu příslušných podnadsisů, která však nic nemění na věcném rozsahu právní úpravy. Kromě uvedeného má MPO za to, že výklad podle Vámi citované metodické informace MPO č. 8/2020 je ve prospěch ohlašovatele, ten se tak vyhne okamžitému následnému zrušení živnostenského oprávnění v případech, kdy podmínku bezúhonnosti skutečný majitel (resp. další osoba) nesplňuje již v okamžiku ohlášení živnosti (nebo oboru činnosti) podle přílohy č. 6 k živnostenskému zákonu.

K další části dotazu týkající se rozdílu mezi ohlášením právnické osoby zapsané a dosud nezapsané do veřejného rejstříku sděluje MPO následující:

U právnické osoby již zapsané do veřejného rejstříku není třeba k ohlášení připojovat seznam osob, které jsou jejím skutečným majitelem, členem jejího statutárního orgánu, zástupcem právnické osoby v tomto orgánu anebo v postavení obdobném postavení člena statutárního orgánu – údaje by měly být zjistitelné z veřejného rejstříku.

Právnická osoba dosud nezapsaná do veřejného rejstříku je povinna k ohlášení živnosti připojit doklad obsahující seznam výše uvedených osob v souladu s § 46 odst. 2 písm. i) – takový subjekt ještě není veden ani v obchodním rejstříku ani v evidenci skutečných majitelů a živnostenský úřad tedy nemá odkud čerpat potřebné údaje. Do evidence skutečných majitelů se zapisují nebo automaticky propisují zákonem stanovené údaje o skutečných majitelích právnických osob se sídlem na území České republiky (§ 12 zákona č. 37/2021 Sb., o evidenci skutečných majitelů) - evidovány jsou tedy údaje o již existujících právnických osobách, nikoliv o osobách pouze založených, ale dosud nezapsaných do příslušného rejstříku.

Dále MPO upozorňuje, že dne 16. srpna 2022 podepsal prezident novelu zákona č. 37/2021 Sb., o evidenci skutečných majitelů (sněmovní tisk č. 248), která má navrženou účinnost k 1. říjnu 2022. K tomuto vládnímu návrhu bude rozeslána samostatná metodická informace.

7) Dotaz – jednotný registrační formulář (JRF)

Dotaz na rzp-pomoc@i.cz: U nového ohlášení živnosti vyplníme Přihlášku k registraci + Oznámení o vstupu do paušálního režimu a podle sdělení finančního úřadu jsou formuláře řádně doručeny. Problém nastává u podnikatele, který ohlásil pokračování v provozování živnosti (vyplníme Změnový list) a chce se přihlásit do paušálního režimu. V tomto případě není možné v JRF vyplnit pro finanční úřad Oznámení o změně registračních údajů (do tohoto formuláře vyplnit dobu přerušování od - do) + Oznámení o vstupu do paušálního režimu. Je nutné vyplnit Přihlášku k registraci (přestože k daním je již registrován) + Oznámení o vstupu do paušálního režimu. Po prověření osudu jednoho takového podání s pracovníkem registrace Finančního úřadu Praha západ jsme zjistili, že elektronicky dostali pouze Přihlášku k registraci, na základě tohoto volala referentka finančního úřadu podnikatelce, proč to ohlašuje, vždyť je již zaregistrovaná, a když se dozvěděla, že to bylo z důvodu, že se chce přihlásit do paušálního režimu, sdělila jí, že Oznámení o vstupu do paušálního režimu na finanční úřad nepřišlo a musí přijít osobně si ho do 10. 1. 2022 vyplnit.

Existují dva problémy: - společně s Oznámením o vstupu do paušálního režimu nelze vyplnit Oznámení o změně registračních údajů; - u změn pravděpodobně nedochází k předání formuláře Oznámení o vstupu do paušálního režimu na finanční úřad.

Odpověď MPO:

1. V JRF nelze vyplnit oznámení o vstupu do paušálního režimu společně s oznámením o změně registračních údajů na základě ustanovení §381b zákona o daních z příjmu. Dle informací z GFŘ je formulář pro oznámení o vstupu do paušálního režimu přílohou formuláře registrace k dani z příjmu.

2. Z RŽP jsou předávána na MF veškerá obdržená data, tedy, je-li v RŽP zpracován změnový list a k němu je přiložen formulář registrace k dani a oznámení o vstupu do paušálního režimu, je vše takto

komplet předáno na MF. Je věcí MF, jakým způsobem pak předané informace interpretuje vůči finančnímu úřadu a toto nemůže ani ICZ ani MPO ovlivnit.

Na živnostenském úřadě může poplatník zahajující činnost, ze které mu plynou příjmy ze samostatné činnosti, učinit oznámení o vstupu do paušálního režimu, a to podle stávající právní úpravy prostřednictvím JRF, poplatník se zde může registrovat k dani z příjmů a dani silniční a nově zde může také podat oznámení o vstupu do paušálního režimu.

8) Dotaz – stanovování lhůty pro doložení dokladu o povolení k pobytu

Doložení nového povolení pobytu na základě výzvy dle § 57 odst. 2 živnostenského zákona – aktuálně máme 5 ZFO, kterým byl vydán tento dokument – z toho 2 výzvy končí v dubnu 2022, vedle toho i případné ohlášení ZFO z Ukrajiny a Ruské federace – nemožnost získat výpis z RT ze zemí občanství, již jsme dne 1. 3. 2022 obdrželi informativní e-mail, ale budeme rádi, za aktuální informace k dané problematice.

Odpověď MPO:

Viz metodická informace č. 4/2022 ze dne 27. 4. 2022 (č. j. MPO 42219/2022):

Vzhledem k přetrvávající mimořádné situaci doporučujeme v současné době ve vztahu k zahraničním fyzickým osobám (nejenom k občanům Ukrajiny) stanovovat lhůty spíše vstřícnější, a to i s ohledem na aktuální vytiženost odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra a jeho pracovišť. Zároveň doporučujeme, s ohledem na nastalou situaci, lhůtu k doložení nového povolení k pobytu ve smyslu výše uvedeného v případě potřeby přiměřeně prodloužit v souladu s § 39 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. Délku případného prodloužení lhůt doporučujeme ponechat na zvážení jednotlivých obecních živnostenských úřadů; a to zejména s ohledem na to, že v jednotlivých krajích se může vytiženost pracovišť odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra lišit.

Dle informace, kterou obdrželo Ministerstvo průmyslu a obchodu dne 31. 5. 2022 e-mailem z Velvyslanectví Ukrajiny v České republice uvádíme, že Konzulát již v dubnu obnovil proceduru vydávání dokladů z Rejstříku trestů Ukrajiny. Informace jsou uvedeny na webových stránkách Velvyslanectví Ukrajiny v ukrajinštině: <https://czechia.mfa.gov.ua/konsulski-pitannya/dovidka-pro-ne-prityagnennya-do-kriminalnoyi-vidpovidalnosti-nesudimist>. Na základě této skutečnosti má občan Ukrajiny, který na území České republiky pobýval již před propuknutím ozbrojeného konfliktu na Ukrajině a který nemá na území České republiky povolený trvalý pobyt (zároveň ani není jinou osobou, kterou by bylo možno považovat za občana členského státu Evropské unie ve smyslu § 70 odst. 1 živnostenského zákona), ani se na něj nevztahuje zákon o dočasné ochraně cizinců, prokazovat bezúhonnost podle § 46 odst. 1 písm. b) živnostenského zákona dokladem o bezúhonnosti z Ukrajiny.

9) Dotaz – přístroj Miha Bodytec – využití v rámci živnosti

Přístroj Miha Bodytec – využití v rámci volné živnosti případně v rámci vázané živnosti Poskytování tělovýchovných a sportovních služeb v oblasti ... např. fitness? Jedná se o přístroj, který by podnikatel chtěl pořídit. Podnikatel argumentuje tím, že „tento přístroj nevyžaduje žádné zvláštní zacházení, jen se navlékne a zapojí kabel, ani u toho nemusí cvičit, stačí jen stát nebo se jen mírně hýbat“. Pro bližší informace o přístroji nás odkázal na stránky miha Bodytec - NovéFitness.cz (novefitness.cz). Informace o přístroji: „EMS trénink neboli elektro-myo-stimulace je posilovací metoda založená na slabých a správně nasměrovaných elektrických impulsech, které vyvolávají stahy svalstva. Dodáváme přístroje a příslušenství Miha Bodytec. Tréninková jednotka je velmi krátká a není třeba trénovat často, díky tomu si EMS oblíbili časově zaneprázdnění zájemci o fitness i vrcholoví sportovci, kteří potřebují maximálně efektivní trénink. Trénovaná osoba provádí jednoduché doprovodné pohyby, proto je elektro stimulace vhodná i pro netréňované, rekonvalescenty, seniory a lidi s pohybovým omezením.

Účinky jsou srovnatelné s plnohodnotným tréninkem – dochází k nárůstu svalové hmoty a silových schopností, po tréninku se dostavuje pocit euforie.“ Dle našeho názoru se jedná o posilování / procvičování určitých svalových partií a výše uvedený přístroj by se mohl považovat za technický sportovní prostředek, který by podnikatel půjčoval klientům.

Odpověď MPO:

Podle nařízení vlády č. 278/2008 Sb., o obsahových náplních jednotlivých živností, ve znění pozdějších předpisů, je možno v rámci vázané živnosti s předmětem podnikání „Poskytování tělovýchovných a sportovních služeb v oblasti ...“ provozovat výuku dovedností příslušného sportovního odvětví a s tím spojené organizování sportovní činnosti pro jednotlivce a skupiny, včetně půjčování sportovního náradí, náčiní a technických sportovních prostředků, a vést veřejné tělovýchovné a sportovní školy. MPO je toho názoru, že pokud podnikatel aktivně vede klienta, tzn. udílí instrukce týkající se cviků nebo předvádí, dochází tím k výuce dovedností příslušného sportovního odvětví, a proto by měl podnikatel disponovat živnostenským oprávněním pro tuto vázanou živnost v příslušné oblasti, pro kterou je předmětný sportovní prostředek určený. V daném případě se tedy může jednat např. o poskytování tělovýchovných a sportovních služeb v oblasti fitness nebo kondičního tréninku.

V případě, kdy podnikatel pouze seznámí klienta s chodem a používáním přístroje, udělí klientovi bezpečnostní pokyny a dále již aktivně do cvičení nezasahuje, se podle cit. nařízení vlády jedná o činnosti spojené s poradenstvím a metodikou nabízené služby a uvedené činnosti tak lze dle názoru MPO vykonávat na základě volné živnosti „Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona, konkrétně v oboru činnosti 74. „Provozování tělovýchovných a sportovních zařízení a organizování sportovní činnosti“.

10) Dotaz – uznávání odborné kvalifikace – doklady z EU a ze Slovenska

V zápisu z celorepublikového školení odboru živností a spotřebitelské legislativy MPO konaného na Seči v období září až listopad 2021 je v dotazu č. 10 řešeno uznávání kvalifikace. Konkrétně se jedná o výuční list pro obor „kadeřnice“ z roku 2006 vydaný v Polsku. Dle názoru MPO uvedeného v odpovědi vyplývá, že v případě, kdy uchazeč hodlá vykonávat regulovanou činnost jako podnikatel ve formě živnosti nebo jako OZ držitele živnostenského oprávnění, je uznávacím orgánem MPO. Současně je zde připuštěna možnost předložení dokladu o odborné způsobilosti spolu s osvědčením o uznání rovnocennosti tohoto zahraničního dokladu o dosažení vzdělání vydaného krajským úřadem.

Co se týče uznávání vzdělání a odborné kvalifikace ze Slovenska odkazuje MPO na „ekvivalenční smlouvu“ č.23/2015 Sb. m. s. s platností od 28. 3. 2015. MPO zde poukazuje na skutečnost, že se tato smlouva týká dokladů o vzdělání pro účely k přístupu ke vzdělání a pro další účely s výjimkou přístupu k regulovaným povoláním. Z uvedeného plyne, že pro přístup k živnostenskému podnikání by doklady ze Slovenska musely opět projít přes schvalovací proces MPO nebo by k nim muselo být přiloženo osvědčení o uznání vydané krajským úřadem (nejedná se o doklady podle § 7 odst. 5 ž.z.).

Uvedená problematika byla rozebrána v zápisu z pracovní porady odboru živností a spotřebitelské legislativy MPO s vedoucími pracovníky KŽÚ a MHMP konané dne 14. 7. 2021. V článku V. Aktuální informace k posuzování odborné způsobilosti živnostenskými úřady, zde byla vedením MPO řešena otázka nostrifikace, resp. nutnosti uznávání dokladů o vzdělání ze Slovenska a případně z jiných členských států EU. Jak je v zápise z výše uvedené porady uvedeno, došlo ze strany MŠMT, jako gesčního ministerstva, jak ve vztahu k mezinárodním smlouvám uzavřeným se Slovenskem, které se týkají vzájemného uznávání dokladů o vzdělání, tak ve vztahu k uznávání odborné kvalifikace podle zákona o uznávání odborné kvalifikace, k posunu v názoru tak, že doklady o vzdělání vydané před 28. 3. 2015 na Slovensku se považují za rovnocenné doklady z ČR, a to i v případě, že se jím prokazuje odborná způsobilost pro regulovaná povolání. Rovněž zde bylo poukázáno na znění ustanovení § 46 odst. 5 živnostenského zákona, který říká, že ŽÚ by měly bez dalšího (bez nostrifikace) uznávat doklady

o vzdělání, kterými se prokazuje odborná způsobilost podle živnostenského zákona, pokud byly vydány v členském státě EU nebo jsou předkládané osobou z tohoto státu.

Závěrem zde paní ředitelka Hrabánková doporučuje rezignovat u Slováků na formální uznávání dokladů o ukončeném středoškolském a vysokoškolském vzdělání, u nichž je jasné, že odpovídají dokladům požadovaným k prokázání odborné způsobilosti pro jednotlivé živnosti, a přistupovat k nim benevolentněji než dosud, stejně jako k dokladům z ostatních členských států EU. Tento názor paní ředitelka opírala mimo jiné i o důrazné doporučení EU týkající se formy předkládaných dokumentů a o skutečnost, že ze zkušeností MPO s uznáváním dokladů z EU vyplývá, že v 90 % případů nebyl ve vzdělání podstatný rozdíl.

Dotaz:

1) Došlo ke změně právního názoru MPO v uznávání dokladů ze Slovenska, resp. z EU a názor vyslovený pracovníky MPO na poradě 14. 7. 2021 již neplatí a všechny doklady o kvalifikaci, (vyjma § 7 odst.5 ŽZ) musí projít uznáním MPO (KÚ)? Nebo ObŽÚ uznávají doklady vydané na Slovensku

a) před 1. 1. 1993

b) před 28. 3. 2015

c) vydané bez omezení (viz názor Ing. Hrabánkové ze dne 14. 7. 2021)

2) Jak přistupovat u živnostenských oprávnění vydaných občanům Slovenska nebo EU, které byly na základě výše uvedeného vydány a nebyla zde požadována nostrifikace (předložen originál dokladu a jeho překlad)? To znamená zahájit řízení, že živnostenské oprávnění bylo vydáno v rozporu se zákonem?

3) Jak si přesně vykládat ustanovení § 46 odst. 5 živnostenského zákona? Nejedná se zde o speciální právní úpravu pro živnostenské podnikání?

Odpověď MPO:

Předmětnou problematiku diskutovalo MPO se zástupci MŠMT dne 30. 6. 2022. Na základě této diskuze uvádí MPO po vzájemné výměně názorů následující:

Odborná kvalifikace občanů EU (a dalších osob, které mají postavení uchazeče ve smyslu § 1 odst. 2 níže cit. zákona) je pro účely přístupu k regulovaným povoláním uznávána podle zákona č. 18/2004 Sb., o uznávání odborné kvalifikace a jiné způsobilosti státních příslušníků členských států Evropské unie a některých příslušníků jiných států a o změně některých zákonů (zákon o uznávání odborné kvalifikace). Odbornou způsobilost lze u živnostenského úřadu kromě dokladu o uznání odborné kvalifikace podle výše cit. zákona, popř. dokladů ve smyslu § 7 odst. 5 živnostenského zákona (pouze u občanů EU), doložit i dokladem o vzdělání opatřeným nostrifikační doložkou ve smyslu § 108 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „školský zákon“), popř. osvědčením o uznání vysokoškolského vzdělání podle § 89 a 90 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách; nicméně je třeba upozornit na skutečnost, že nostrifikace dokladu o vzdělání slouží primárně pro účely uznání akademického vzdělání – tedy hlavním cílem je umožnit přístup k dalšímu vzdělávání, nikoli získání přístupu k regulovanému povolání).

S ohledem na výše uvedené MPO doporučuje odkazovat žadatele o živnostenská oprávnění, kteří jsou občany EU, popř. jinými uchazeči ve smyslu § 1 odst. 2 zákona o uznávání odborné kvalifikace, na postup uznávání odborné kvalifikace podle zákona o uznávání odborné kvalifikace, přičemž uznávacím orgánem pro regulované činnosti, které jsou živnostmi, je MPO (odbor živností a spotřebitelské legislativy). Nostrifikační doložka ve smyslu § 108 školského zákona, popř. osvědčení o uznání vysokoškolského vzdělání podle zákona o vysokých školách, je vyžadována pouze u dokladů o vzdělání získaného ve třetí zemi občanem této země (popř. jiné třetí země).

Pokud však občan EU předloží doklad opatřený nostrifikační doložkou, popř. osvědčení o uznání vysokoškolského vzdělání (např. pokud jej získal pro účely přístupu k dalšímu vzdělávání), není již nutné ani žádoucí, aby tato osoba podstupovala zároveň i uznání odborné kvalifikace podle zákona o uznávání odborné kvalifikace (pokud zároveň nepředkládá i další doklady vydané v zahraničí, které jsou nezbytné k prokázání odborné způsobilosti).

ad 1) Bilaterální smlouvy uzavřené se Slovenskou republikou se vztahují na uznávání akademického vzdělávání a nemělo by se k nim dle vyjádření zástupců MŠMT přihlížet při posuzování odborné kvalifikace pro účely přístupu k regulovaným živnostem (popř. jiným regulovaným povoláním).

ad 2) Vzhledem k tomu, že nedošlo k legislativní změně, ale pouze k výkladovým změnám, doporučuje MPO stávající živnostenská oprávnění zachovat a nadále postupovat dle výše uvedeného.

ad 3) Doklady o vzdělání vydané v členském státě EU nebo předkládané osobou z tohoto státu se v souladu s výše uvedeným nepodrobují pro účely přístupu k regulovaným povoláním procesu nostrifikace. Na tyto osoby se vztahuje primárně proces uznávání odborné kvalifikace podle zákona o uznávání odborné kvalifikace (příčemž dle názoru MPO lze tento zákon považovat za speciální právní úpravu oproti živnostenskému zákonu).

11) Dotaz – vytváření sestav z údajů vedených v IS RŽP

Jakým způsobem vytvořit sestavy podnikatelů, kteří mají sídlo v jiném správním obvodu a na náš úřad si přišli např. ohlásit novou živnost nebo ohlásit změnu. U našeho úřadu je veden spis o tomto úkonu, ale již se k nám nedostane informace o tom, že si podnikatel zrušil živnostenská oprávnění na jiném úřadu. Tato skutečnost je rozhodná pro archivaci a následnou skartaci našeho spisu.

Odpověď MPO:

K výběru složek podnikatelů pro archivaci a skartaci nebo pro převedení spisů do „příručního“ archivu lze provádět pomocí reportu – sestavy Neaktivní subjekty ukončené v období. Sestava vypíše všechny subjekty, ke kterým vede úřad složku (cizí i vlastní). Vyhledávacím kritériem je časový interval, ve kterém zaniklo subjektu poslední živnostenské oprávnění a tím se stal subjekt neaktivním. Automatické předávání informace o vzniku spouštěcí události je realizováno u rozhraní UniSPIS verze 5 a vyšší – podrobnosti jsou v příručce k UniSPIS rozhraní.

K vytvoření sestavy podnikatelů je možné použít sestavu „Zaniklé subjekty“, která slouží k výpisu zaniklých subjektů. Do sestavy jsou zařazeny všechny zaniklé subjekty, ke kterým existuje na daném úřadu složka podnikatele. Výstupními hodnotami jsou základní údaje o subjektu tzn. název, IČO, typ a dále volitelné (zaškrťovací) údaje: rejstřík. číslo, externí identifikace složky, datum zániku poslední živnosti a důvod zániku poslední živnosti. Úřady, které mají UNISPIIS (novější verzi) dostanou spouštěcí událost.

12) Transformace neplatných oborů živnosti

Bude na Seči ještě jednou věnován nějaký prostor problematice transformace neplatných oborů živnosti volné a oborů, které již měly být dávno transformovány na reglementované živnosti (př. malíři, natěrači a lakýrníci). Případně co dělat s nefungujícími společnostmi, které mají např. ještě realitní činnost, ale členy statutárního orgánu jsou nekontaktní cizinci, kterým není možné cokoliv doručit jinak než fikcí.

Odpověď MPO:

Došlo-li automatickou transformací podle zákona č. 130/2008 Sb. k převedení činností, které jsou obsahem reglementované živnosti, do oborů živnosti volné, je třeba vycházet ze skutečnosti, že podnikateli tím vzniklo oprávnění k živnosti volné jako celku. Z toho plyne i řešení takové situace –

je třeba do živnostenského rejstříku zavést příslušnou reglementovanou živnost formou zpracování ohlášení ex offo se vznikem oprávnění „dnem vzniku transformované živnosti“. U volné živnosti pak je třeba s podnikatelem projednat její obsah (obory dle přílohy č. 4 ŽZ) nebo může podnikatel požádat o její zrušení.

13) Archivace a skartace

Zda by bylo možné v případě ukončení poslední živnosti podnikatele zaslat avízo na všechny obecní živnostenské úřady, kde někdy učinil nějaké podání a kde je uložena část jeho spisové dokumentace, kterou by pak bylo možné zarchivovat a případně skartovat.

Odpověď MPO:

Výběr složek podnikatelů pro archivaci a skartaci nebo pro převedení spisů do „příručního“ archivu lze provádět pomocí reportu – sestavy Neaktivní subjekty ukončené v období. Sestava vypíše všechny subjekty, ke kterým vede úřad složku (cizí i vlastní). Vyhledávacím kritériem je časový interval, ve kterém zaniklo subjektu poslední živnostenské oprávnění a tím se stal subjekt neaktivním. Automatické předávání informace o vzniku spouštěcí události je realizováno u rozhraní UniSPIS verze 5 a vyšší – podrobnosti jsou v příručce k UniSPIS rozhraní.

14) Prokazování bezúhonnosti občanů Ukrajiny

V souvislosti s metodickou informací č. 2/2022 k mimořádnému postupu při ohlašování živnosti, příp. žádosti o koncesi ve vztahu k občanům z Ukrajiny, kterou jsme předali obecním živnostenským úřadům v našem správním obvodu, vyvstaly otázky ohledně (překvapivé) možnosti prokázání bezúhonnosti čestným prohlášením učiněným před obecním živnostenským úřadem jako „jiným příslušným orgánem státu posledního pobytu“. Živnostenské úřady požadují osvětlit především „technickou“ stránku provedení takového čestného prohlášení, překladu do českého jazyka atd. Ačkoliv z díky ustanovení § 46 odst. 1 písm. b) věty druhé to jednoznačně nevyplývá, ze sdělení uvedeného ve Vaší metodické informaci dovozujeme, že čestné prohlášení před obecním živnostenským úřadem by bylo až poslední možností pro případ nemožnosti takového úkonu před zastupitelským úřadem Ukrajiny v ČR nebo notářem. Vzhledem k aktuální potřebě řešení této naléhavé situace Vás žádáme o objasnění postupu ŽÚ k výše uvedené situaci a popř. zda by bylo možné tuto problematiku též projednat na nadcházejícím školení pracovníků ŽÚ v Seči.

Odpověď MPO:

K předmětné problematice byla na základě schválení balíčku zákonů „Lex Ukrajina“ vydána metodická informace č. 4/2022 ze dne 27. 4. 2022 (č. j. MPO 42219/2022) – aktualizace informací uvedených v metodické informaci č. 2/2022 ze dne 8. 3. 2022 (č. j. MPO 21226/2022).

Občan Ukrajiny, který získal na území České republiky dočasnou ochranu ve smyslu zákona č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců, ve znění pozdějších předpisů, tj. občan Ukrajiny, kterému bylo uděleno speciální vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území České republiky podle zákona o pobytu cizinců (vízový štítek s označením D/VS/U, záznam o udělení tohoto víza nebo vízum D/DO), je považován za cizince s povoleným trvalým pobytem na území České republiky v souladu s § 32 cit. zákona. S ohledem na znění § 46 odst. 1 písm. a) a § 6 odst. 3, závěru věty druhé živnostenského zákona tento občan prokazuje u živnostenského úřadu bezúhonnost stejně jako občan České republiky (tzn. pouze výpisem z evidence Rejstříku trestů České republiky).

Občan Ukrajiny, který na území České republiky pobýval již před propuknutím ozbrojeného konfliktu na Ukrajině a který nemá na území České republiky povolený trvalý pobyt (zároveň ani není jinou osobou, kterou by bylo možno považovat za občana členského státu Evropské unie ve smyslu § 70 odst. 1 živnostenského zákona), ani se na něj nevztahuje zákon o dočasné ochraně cizinců, prokazuje

bezúhonnost doklady podle § 46 odst. 1 písm. b) živnostenského zákona a výpisem z evidence Rejstříku trestů České republiky. Podle vyjádření Velvyslanectví Ukrajiny v České republice (které jsme obdrželi e-mailem dne 31. 5. 2022) Konzulát již v dubnu obnovil proceduru vydávání dokladů z Rejstříku trestů Ukrajiny. Informace k vydávání tohoto dokladu jsou uvedeny na webových stránkách Velvyslanectví Ukrajiny (bohužel pouze v ukrajinštině): <https://czechia.mfa.gov.ua/konsulski-pitannya/dovidka-pro-ne-prityagnennya-do-kriminalnoyi-vidpovidalnosti-nesudimist>.

15) Sleva ze správního poplatku

Dle § 9 zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů), jenž upravuje slevu na poplatek, je uvedeno, že správní úřad sníží poplatek o 20 %, nejvýše však o 1 000 Kč, pokud je žádost nebo jiný návrh k provedení úkonu podán na elektronickém formuláři zveřejněném podle zákona upravujícího právo na digitální služby. To neplatí, pokud žádost nebo jiný návrh nelze podat jinak než na tomto elektronickém formuláři.

Může živnostenský úřad snížit poplatek o 20 % v případě, kdy je ohlášení živnosti podáno na elektronickém formuláři zveřejněném podle zákona upravujícího právo digitální služby, ale z důvodu, že nebyly k ohlášení živnosti připojeny všechny náležitosti ohlášení živnosti (např. doklad odborné způsobilosti, prohlášení odpovědného zástupce), byl podnikatel vyzván k odstranění nedostatků a ten tyto doklady zašle v papírové podobě? (ohlášení živnosti je podáno v souladu s § 9 zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, na elektronickém formuláři zveřejněném podle zákona upravujícího právo na digitální služby, ale doplnění podání je provedeno analogově).

Jako problematické vidíme v případě prohlášení odpovědného zástupce to, že odpovědný zástupce si nechá úředně ověřit svůj podpis a pak se na CzechPointu provede konverze tohoto dokumentu - Konverze připojených dokladů.

Předpokládáme, že pokud by podnikatel ohlášení živnosti včetně všech dokladů připojených k ohlášení živnosti podal (případně na žádost živnostenského úřadu doplnil) v digitální podobě (včetně konverze připojených dokladů), pak je možné snížit správní poplatek o 20 %, jak je uvedeno v § 9 zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.

Odpověď MPO:

Povinnost poskytnout slevu na poplatek ve smyslu snížení správního poplatku ukládá zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění zákona č. 12/2020 Sb. správním úřadům za podmínek stanovených v § 9 citovaného právního předpisu, tedy v případě, že „žádost nebo jiný návrh k provedení úkonu je podán na elektronickém formuláři zveřejněném podle zákona upravujícího právo na digitální služby.“

Zákon č. 12/2020 Sb., o právu na digitální služby stanoví v § 4 odst. 3 povinnost orgánů veřejné moci zveřejňovat elektronické formuláře umožňující automatické předvyplňování údajů, kterými orgány veřejné moci již disponují.

Ve Vašem dotazu uvádíte, že samotné podání splnilo požadavky zákona č. 12/2020 Sb. a zákona č. 634/2004 Sb. Doplnění náležitostí žádosti pak již bylo učiněno v listinné podobě. Dle názoru MPO, pokud byly splněny pro samotné podání všechny zákonné požadavky, pak by podateli měla náležet sleva na správním poplatku ve smyslu § 4 odst. 3 zákona č. 12/2020Sb ve spojení s § 9 zák. č. 634/2004 Sb. A contrario není známo zákonné ustanovení, ze kterého by bylo možno v tomto případě dovozovat odepření slevy na správním poplatku. V zájmu zachování principů dobré správy se tedy v uvedeném případě, pokud byly splněny požadavky zákona č. 12/2020 Sb. a zákona č. 634/2004 Sb. příklání MPO k poskytnutí slevy na správním poplatku.

16) Bezúhonnost skutečných majitelů a realitních zprostředkovatelů

Ke sjednocení postupu ObŽÚ nejen v rámci jednotlivých krajů, bychom uvítali názor MPO, jak mají úřady postupovat při ověřování bezúhonnosti (termíny, rozsah atd.) subjektů podnikajících v realitním zprostředkování a dále subjektů podnikajících v živnostech uvedených v příloze č. 6.

Odpověď MPO:

U realitního zprostředkovatele je při vstupu do podnikání (při ohlašování živnosti) posuzováno splnění podmínky bezúhonnosti podle živnostenského zákona, a to jak u ohlašovatele – fyzické osoby, tak u odpovědného zástupce fyzické nebo právnické osoby. Splňuje-li ohlašovatel (fyzická osoba) nebo odpovědný zástupce podmínku bezúhonnosti podle živnostenského zákona, vznikne ohlaovateli, za předpokladu splnění i dalších podmínek stanovených živnostenským zákonem, právo provozovat živnost dnem ohlášení. Zjistí-li živnostenský úřad, že ohlašovatel (fyzická osoba) nespĺňuje bezúhonnost podle § 5 zákona o realitním zprostředkování (která je stanovena odlišně od podmínky bezúhonnosti podle živnostenského zákona), MPO doporučuje v rámci dobré správy ohlašovatele na tuto skutečnost upozornit již ve fázi ohlašování živnosti s tím, že pokud přesto dojde ke vzniku živnostenského oprávnění, živnostenskému úřadu nezbyde, než zrušit toto živnostenské oprávnění podle § 58 odst. 3 živnostenského zákona (pro závažné porušení podmínky stanovené zvláštním právním předpisem). Pokud ŽÚ zjistí, že fyzická osoba, která má být ustanovena odpovědným zástupcem, nespĺňuje zároveň i podmínku bezúhonnosti podle zákona o realitním zprostředkování, doporučí podnikateli ustanovit odpovědným zástupcem jinou fyzickou osobu.

Postup při kontrole se řídí příslušnými ustanoveními zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „kontrolní řád“).

Podotýkáme, že k předmětné problematice byly vydány metodické informace č. 1/2020 ze dne 24. 2. 2020, č. j. MPO 17243/2020 (k zákonu o realitním zprostředkování) a č. 8/2020 ze dne 21. 12. 2020, č. j. MPO 713448/2020 (k zákonu č. 527/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, zákony související s přijetím zákona o evidenci skutečných majitelů a zákon č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách, ve znění pozdějších předpisů).

Dále upozorňujeme, že dne 16. srpna 2022 podepsal prezident novelu zákona č. 37/2021 Sb., o evidenci skutečných majitelů (sněmovní tisk č. 248), která má navrženou účinnost k 1. říjnu 2022. K tomuto vládnímu návrhu bude rozeslána samostatná metodická informace.

17) Předložení dokladů, které nemají povahu originálu

ŽÚ obdrží do datové schránky úřadu elektronické podání, resp. přiložené doklady, u nichž nebyla provedena konverze, a které tak nemají povahu originálu (např. doklady o odborné způsobilosti, plné moci, doklady na sídlo apod.). Na jakém právním podkladě lze vyzvat ohlašovatele či žadatele k předložení dokladů v originále?

Odpověď MPO:

Zákon stanovuje, že se (např.) k ohlášení připojuje doklad prokazující odbornou způsobilost – tedy nikoliv neověřená kopie dokladu či opis.

18) Zánik živnostenského oprávnění uplynutím doby, na kterou bylo uděleno

Podnikatel se státním občanstvím a bydlištěm na Ukrajině, který má udělené vízum k pobytu nad 90 dnů nebo povolení k dlouhodobému pobytu, a jehož oprávnění je vydáno na dobu určitou, neoznámí dle § 57 odst. 2 živnostenského zákona, že hodlá v provozování živnosti pokračovat, či nepožádá

o změnu rozhodnutí o udělení koncese. V takovém případě za standardní situace občanům Ukrajiny živnostenské oprávnění zanikne dle § 57 odst. 1 písm. c) živnostenského zákona.

Odpověď MPO:

Ano, živnostenské oprávnění zaniká uplynutím doby, na kterou bylo uděleno.

19) Prodloužení lhůty pro doložení pobytového povolení

Podnikatel se státním občanstvím a bydlištěm na Ukrajině, který oznámil, že hodlá v provozování živnosti pokračovat, či požádal o změnu rozhodnutí o udělení koncese, nedoloží ve stanovené lhůtě „prodloužené“ povolení k pobytu na území České republiky (kartičku nebo vízový štítek) na základě výzvy živnostenského úřadu dle § 57 odst. 2 živnostenského zákona.

Odpověď MPO:

S ohledem na známou momentální vytíženost Cizinecké policie se doporučuje individuální přístup k podnikatelům, tj. osobní jednání, prodloužení lhůty stanovené úřadem; délku případného prodloužení lhůt doporučujeme ponechat na zvážení jednotlivých obecních živnostenských úřadů, a to zejména s ohledem na to, že v jednotlivých krajích se může vytíženost pracovišť odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra lišit.

20) Uzavření spisu v systému UniSPIS

Náš živnostenský úřad používá UniSPIS. Spisy v IS RŽP vedeme sběrným archem, č.j. je přidělováno z ESS, jednotlivé dokumenty mají č.j. tvořeno spisovou značkou lomenou pořadovým číslem dokumentu ve spisu. Když spis vyřídíme (ukončíme všechny procesy v IS RŽP), spis uzavřeme. Uzavřením spisu je spis předán do ESS. Je tento postup správný, nebo kdy máme spis uzavřít?

Odpověď MPO:

Uzavření spisu ihned po jeho vyřízení je bez problémů možné u běžných registračních úkonů (Ohlášení živnosti, změna v ohlášení, provozovna, přerušení apod.). V případě procesů, které obsahují správní řízení (žádost o koncesi, změna koncese, sankce apod.) je s uzavřením spisu lepší počkat na uplynutí zákonných lhůt pro mimořádné opravné prostředky – jinak nelze v IS RŽP zařadit dokumenty mimořádného opravného prostředku do spisu. Hromadné uzavírání spisů v IS RŽP je nastaveno na lhůtu 3 roky od vyřízení spisu.

21) Generování spisů v IS RŽP

Skartační řízení bude probíhat v ESS ne v IS RŽP. Dle jednotného spisového a skartačního plánu je spouštěcí událostí u živnostenských oprávnění (253.2) den přeřazení dat podnikatele z veřejné části do neveřejné části živnostenského rejstříku nebo při úmrtí podnikatele dnem zániku jeho oprávnění.

V ESS však spouštěcí okamžik (den přeřazení dat podnikatele z veřejné části do neveřejné části živnostenského rejstříku a úmrtí podnikatele) není nastaven.

Lze v IS RŽP v reportech – sestavy, udělat takovou sestavu, která by vygenerovala všechny spisy přiřazené, ke konkrétnímu podnikateli, kterých se spouštěcí okamžik týká?

Historicky máme na živnostenském úřadě spisy v průběhu života podnikatele zakládány do jeho složky, když podnikatel zemře nebo zruší všechna živnostenská oprávnění, předáváme tuto složku podnikatele do tzv. archivu - spisovny úřadu (ne ke skartaci), kde by měla tato složka být uložena 10 let u zemřelých podnikatelů a 14 let u podnikatelů, kteří zrušili všechna ŽO (4+10).

Odpověď MPO:

K výběru složek podnikatelů pro archivaci a skartaci nebo pro převedení spisů do „příručního“ archivu lze provádět pomocí reportu – sestavy Neaktivní subjekty ukončené v období. Sestava vypíše všechny subjekty, ke kterým vede úřad složku (cizí i vlastní). Vyhledávacím kritériem je časový interval, ve kterém zaniklo subjektu poslední živnostenské oprávnění a tím se stal subjekt neaktivním. Automatické předávání informace o vzniku spouštěcí události je realizováno u rozhraní UniSPIS verze 5 a vyšší – podrobnosti jsou v příručce k UniSPIS rozhraní.

22) Oznamování adresy pro vypořádání závazků podnikatele

Podnikatel se dostaví osobně na živnostenský úřad a zruší všechna živnostenská oprávnění, v RŽP má evidovanu provozovnu. Při vyplňování JRF-změnový list vyplňujeme bod 07 – žádám o zrušení živnostenského oprávnění ode dne následujícího po dni oznámení změny. V bodě 13 Provozovna – ukončení provozování živnosti v provozovně nevyplňujeme, neboť automaticky činnost na provozovně je ukončena dnem zrušení živnostenského oprávnění. Živnostenský úřad na počkání podnikatele vydá rozhodnutí o zrušení živnostenského oprávnění ke dni oznámení změny, podnikatel rozhodnutí převezme osobně na živnostenském úřadě a vzdá se práva na odvolání, takže je rozhodnutí v den oznámení pravomocné. Musí v tomto případě podnikatel oznamovat na JRF bod 14. adresu pro vypořádání závazků, když k datu ukončení provozování živnosti v provozovně, přestává být podnikatelem?

Odpověď MPO:

Ano, musí. Tato povinnost podnikatele, která byla převzata do živnostenského zákona zákonem č. 155/2010 Sb., je významná zejména z hlediska případného uplatňování odpovědnosti za vady nebo odpovědnosti za škodu, a to i v období, kdy tento subjekt již neprovozuje žádnou podnikatelskou činnost. Adresa pro vypořádání závazků je údaj veřejný a má proto svůj význam a roli i v případě, že podnikatel již ukončil provozování všech svých živností.

23) Vstup do paušálního režimu daně z příjmů

Předávání dat o vstupu do paušálního režimu na finanční úřad na našem úřadě nefunguje dobře, dávka odejde z RŽP, ale finanční úřad ji buď neobdrží, případně neúplnou nebo ji obdrží následující den, a pro finanční úřad musí oznámit vstup do paušálního režimu do dne zahájení této činnosti a finanční úřad s tím má problém. Je třeba tyto nedostatky odstranit, aby vstup do paušálního režimu fungoval bez problémů. Nevím, jestli na jiných úřadech vstup do paušálního režimu funguje?

Odpověď MPO:

Viz odpověď k dotazu č. 4.

24) Odborná způsobilost pro živnost vázanou „Oční optika“

Při ohlášení živnosti je doložen doklad:

1) Vysvědčení o maturitní zkoušce – Střední zdravotní škola a Vyšší zdravotnická škola Brno, studijní obor 53-12-6 Oční optik (jedná se o pomaturitní kvalifikační studium) – maturitní vysvědčení získal na jiné škole.

2) Dále předložil Pomaturitní specializační studium v oboru oční optik z Institutu pro další vzdělávání pracovníků ve zdravotnictví podle § 33 vyhlášky č. 77/1981 Sb. Jednalo se o studium při zaměstnání.

Splňuje odbornou způsobilost podle písmene c)? Nebo odbornou způsobilost podle písm. c) nesplňuje, ale splňuje odbornou způsobilost podle písmene d) (jiný doklad o odborné kvalifikaci pro příslušnou pracovní činnost) a musí tedy ještě prokázat 4 roky praxe v oboru oční optik?

Odpověď MPO:

V souladu s přílohou č. 2 živnostenského zákona lze odbornou způsobilost pro vázanou živnost „Oční optika“ prokázat doložením: a) způsobilosti k výkonu povolání optometristy podle zákona č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních), ve znění pozdějších předpisů, nebo b) vyššího odborného vzdělání v oboru vzdělání diplomovaný oční optik nebo diplomovaný oční technik, nebo c) středního vzdělání s maturitní zkouškou v oboru vzdělání oční optik nebo oční technik, nebo d) osvědčením o rekvalifikaci nebo jiným dokladem o odborné kvalifikaci pro příslušnou pracovní činnost vydaným zařízením akreditovaným podle zvláštních právních předpisů, nebo zařízením akreditovaným MŠMT, nebo ministerstvem do jehož působnosti patří odvětví, v němž je živnost provozována, a 4 roky praxe v oboru.

Podle § 58 odst. 4 školského zákona lze získat střední vzdělání s maturitní zkouškou úspěšným ukončením vzdělávacích programů šestiletého nebo osmiletého gymnázia, vzdělávacího programu v délce 4 let denní formy vzdělávání, vzdělávacího programu nástavbového studia (§ 83) v délce 2 let denní formy vzdělávání nebo vzdělávacího programu zkráceného studia pro získání středního vzdělání s maturitní zkouškou (§ 85). Dosažení středního vzdělání s maturitní zkouškou se prokazuje vysvědčením o maturitní zkoušce.

Z dotazu není zcela zřejmé, v jakém oboru ohlašovatel střední vzdělání s maturitní zkouškou absolvoval. Nicméně se MPO přiklání k tomu, že samotný doklad o absolvování pomaturitního specializačního studia v oboru „Oční optik“, vydaný Institutem pro další vzdělávání pracovníků ve zdravotnictví podle § 33 vyhlášky č. 77/1981 Sb., lze posuzovat pouze podle výše cit. písm. d) jako jiný doklad o odborné kvalifikaci pro příslušnou pracovní činnost vydaný zařízením akreditovaným podle zvláštních právních předpisů.

25) Odborná způsobilost pro řemeslnou živnost „Montáž, opravy, revize a zkoušky elektrických zařízení“.

Ohlašovatel má výuční list, resp. maturitní vysvědčení v oboru 26-43-L/001 mechanik elektronik a dle MPO tento obor nelze uznat ani jako příbuzný obor pro živnost „Montáž, opravy, revize a zkoušky elektrických zařízení“. Institut technické inspekce, který vydává oprávnění k montáži, opravám, revizím a zkouškám elektrických zařízení tento obor uznává, a takovému to žadateli vydá oprávnění i osvědčení k uvedené činnosti, čímž vzniká paradox, že mi jeho obor vzdělání nepovažujeme za dostatečný a ITI ano. Nepřehodnotí MPO svůj názor tak, aby byl v souladu s orgány, které vydávají příslušná oprávnění a osvědčení, která podnikatel pro samostatný výkon této činnosti potřebuje?

Odpověď MPO:

Předmětná problematika je v současné době diskutována se zástupci Technické inspekce České republiky (TIČR). O výsledcích jednání Vás budeme informovat.

26) Oddlužení a prominutí překážky provozování živnosti

Na základě čeho došlo k názorovému posunu, že v případě schválení oddlužení se tato situace již neřeší žádostí o prominutí překážky dle § 8 odst. 2 věta poslední, ale automatickým odpadnutím překážky? Pokud by tedy měla celá ČR jednat tak, že automaticky dochází k odpadnutí překážky, mohlo by dojít

ke změně metodické informace č. 1/2014 – překážky provozování živnosti, aby byl postup skutečně jednotný?

Odpověď MPO:

Oddlužení je jednou z variant řešení úpadku v rámci insolvenčního řízení. K Vašemu dotazu týkajícímu se posouzení, zda v případě, že soud vydá usnesení o schválení oddlužení, je i v tomto případě nutné žádat o prominutí překážky dle § 8 odst. 2 živnostenského zákona, sdělujeme, že se nebude, dle našeho názoru, jednat o překážku provozování živnosti (dle § 8 živnostenského zákona), a tudíž z logiky věci vyplývá, že se ani nežádá o prominutí něčeho, co neexistuje. Údaj o řešení úpadku formou oddlužení se zapisuje do živnostenského rejstříku, ale nejedná se o překážku. Výjimka může nastat v případě, pokud soud v insolvenčním řízení omezí osobu v nakládání s majetkovou podstatou; v takovém případě by bylo nutné postupovat podle odstavce 3 citovaného ustanovení živnostenského zákona. Na okraj poznamenáváme, že v této věci nedošlo k žádnému posunu, resp. nikdy nebyla vydána informace, že je nutné v rámci oddlužení žádat o prominutí překážky. Metodická informace č. 1/2014 pojem oddlužení ani konkrétní postup v případě oddlužení neobsahuje, a tudíž není nutné ji aktualizovat.

Závěrem poznamenáváme velmi důležitou věc – vždy je třeba individuálně posuzovat jednotlivé případy. Naše odpověď v rámci podzimního školení v roce 2021 na Seči se vztahovala ke konkrétnímu případu, kdy původní usnesení soudu (které, co do obsahu zakládalo překážku pro podnikatele) bylo zrušeno a nahrazeno novým usnesením o oddlužení. Pokud by mělo dojít k „automatickému“ zrušení překážky, je vždy nutné, aby se jednalo o identický obsah rozhodnutí, co se týče dlužníka, pohledávek a věřitelů. V žádném případě nelze hovořit o odpadnutí všech překážek konkrétního dlužníka/podnikatele, pokud je soudem vydáno následně „nějaké“ další rozhodnutí vztahující se k tomuto dlužníku. Vždy se musí individuálně posuzovat jednotlivé případy oddlužení s ohledem na obsah předchozího usnesení u daného podnikatele. Pokud se nejedná o totožné pohledávky a totožné dlužníky, nelze toto nové usnesení o oddlužení považovat automaticky za důvod pro ukončení překážky provozování živnosti u daného podnikatele.

27) Odborná způsobilost pro živnost „Psychologické poradenství a diagnostika“

Ohlašovatel vázané živnosti „Psychologické poradenství a diagnostika“ předložil vysokoškolský diplom ve studijním programu psychologie, vystavený Univerzitou Konštantína filozofa v Nitře, Slovenská republika, a doklad o provedené praxi (tato praxe se uskutečnila v České republice). Současně předložil sdělení z Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, ze kterého vyplývá, že není nutné provést nostrifikaci vysokoškolského diplomu, a to za žádným účelem. MŠMT se odvolává na „Dohodu mezi vládou České republiky a vládou Slovenské republiky o vzájemném uznávání rovnocenností dokladů o vzdělání vydávaných v České republice a ve Slovenské republice“ č. 33/2001 Sb. m. s. Dle našeho názoru se předně MŠMT odvolává na předchozí a již neplatnou mezinárodní dohodu, kdy ignoruje existenci mezistátní smlouvy, tedy že Česká republika má se Slovenskem uzavřenou mezinárodní smlouvu o vzájemném uznávání rovnocennosti dokladů o vzdělání vydaných v České republice a ve Slovenské republice (publikovaná ve Sbírce mezinárodních smluv pod číslem 23/2015), jež se zabývá všemi stupni vzdělání, tj. základním, středním, vyšším odborným a vysokoškolským. Článek 1 této smlouvy však jasně stanoví, že smlouva upravuje rovnocennost dokladů o vzdělání pro účely přístupu ke vzdělávání a pro další účely s výjimkou přístupu k regulovaným povoláním. Regulovaným povoláním jsou mj. i živnosti koncesované, vázané a řemeslné, tudíž předmětnou dohodu nelze pro účely živnostenského podnikání použít. Dále MŠMT na svých stránkách (Uznání zahraničního vzdělání a kvalifikace v ČR, tzv. "Nostrifikace", MŠMT ČR (msmt.cz)) uvádí poněkud zavádějící informaci, že pojem „kvalifikace“ označuje přímo diplom či jinak nazvaný oficiální doklad o dosaženém zahraničním vysokoškolském vzdělání v souladu s definicí podle Úmluvy o uznávání kvalifikací týkajících se vysokoškolského vzdělávání v evropském regionu, č. 60/2000 Sb. m. s. (Lisabonská úmluva) a nikoli tzv. odbornou způsobilost. Současně však MŠMT uvádí, že „výslovné uznání zahraničního

vysokoškolského vzdělání a kvalifikace ve smyslu zákona o vysokých školách lze vyžadovat pouze tehdy, pokud tak stanoví zákon“.

Dle našeho názoru je tedy nutné aplikovat Smlouvu mezi Českou republikou a Slovenskou republikou o vzájemném uznávání rovnocennosti dokladů o vzdělání vydávaných v České republice a ve Slovenské republice č. 23/2015 Sb.m.s., čl. 1. Jelikož souhlasíme s názorem MPO, že ust. § 46 odst. 5 ŽŽ je tzv. obsolentní, pak je nezbytné doklad o absolvovaném vzdělání nechat ohlašovatelem nostrifikovat. Z důvodu výše uvedených, tedy rozporných přístupů ze strany ŽÚ a MPO na straně jedné a MŠMT na straně druhé, bychom rádi požádali o Váš názor a případné vyvolání jednání s MŠMT.

Odpověď MPO:

Viz odpověď k dotazu č. 10.

28) Bezúhonnost skutečných majitelů

Po kontrole bezúhonnosti skutečných majitelů u subjektů s vázanou živností „činnost účetních poradců, vedení účetnictví, vedení daňové evidence“ jsme zjistili, že ve čtyřech případech není v evidenci skutečných majitelů žádný majitel zapsán, v jednom případě jsou skutečnými majiteli občané USA.

V případě, že není v evidenci zapsán žádný skutečný majitel, měl by podle § 42 odst. 1 zákona č. 37/2021 Sb. orgán veřejné moci tuto nesrovnalost oznámit soudu příslušnému k zápisu.

Dále by ŽÚ dle našeho názoru měl vyzvat podnikatele, aby oznámil, kdo je skutečným majitelem a doložil jeho bezúhonnost, popř. vyzvat k doložení bezúhonnosti skutečného majitele, u něhož nemůže bezúhonnost ověřit ŽÚ sám. Jakým způsobem/jakou formou by k uvedenému mělo dojít?

Např. v případech, týkajících se prokázání právního důvodu k sídlu, vyzýváme podnikatele s odkazem na § 31 odst. 2 („Podnikatel je povinen na žádost živnostenského úřadu prokázat právní důvod pro užívání prostor, v nichž má na území České republiky sídlo...“) a v případě, že na výzvu požadované nedoloží, přistupujeme ke zrušení živnostenských oprávnění podle § 58 odst. 1 písm. d) ŽŽ. V případě bezúhonnosti skutečného majitele není v ŽŽ přímo uvedeno, že má podnikatel na žádost ŽÚ bezúhonnost prokázat.

Napadají nás následující možnosti:

- zaslat obecnou výzvu k doložení skutečného majitele a jeho bezúhonnosti s odkazem na § 8a odst. 1 ŽŽ stejně jako výzvu k prokázání právního důvodu k sídlu bez zahájení kontroly příslušného podnikajícího subjektu. Zde v případě, že právnická osoba nebude reagovat, přistoupit ke zrušení ŽO podle § 58 odst. 1 písm. b) ŽŽ?

- Zahájit kontrolu právnické osoby a teprve v rámci ní žádat výše uvedené s rizikem, že právnická osoba nebude spolupracovat? A v tomto případě dále řešit jako každé neposkytnutí součinnosti při kontrole – ukládat pokutu dle § 15 odst. 1 písm. a) kontrolního řádu, když cílem celé kontroly mělo být ověření bezúhonnosti, příp. pak zrušení živnostenského oprávnění pro překážku dle § 8a odst. 1 ŽŽ? Nebo neukládat pokutu za nesoučinnost a ukončit kontrolu protokolem s konstatováním, že nesoučinní a neprokázal bezúhonnost s tím, že postihem nejvyššího dopadu na podnikatele je zrušení jeho oprávnění, a oprávnění zrušit pro překážku podle § 8a odst. 1?

Odpověď MPO:

Zůstávají výhrady popsané u odpovědi k dotazu č. 4 (v případě bezúhonnosti skutečného majitele není v ŽŽ přímo uvedeno, že má podnikatel na žádost ŽÚ bezúhonnost prokázat).

Teoreticky je postup popsaný v otázce možný, avšak se z našeho pohledu nedá aplikovat pro vázanou živnost.

Případné nesrovnalosti v evidenci je možné v konečném důsledku řešit prostřednictvím aktivity příslušného soudu v rámci řízení o nesrovnalosti. Pomocí řízení o nesrovnalosti (§ 42 a násl. zákona o evidenci skutečných majitelů) je soudu, jakožto orgánu pověřenému vedením evidence, umožněno napravovat věcné nesprávnosti v evidenci. Aby soud mohl nesrovnalost posoudit, musí oznamovatel své oznámení a své zjištění doložit relevantními dokumenty, typicky osvědčujícími neaktuálnost či neúplnost zapsaných údajů. Bude-li však spočívat nesrovnalost v absenci jakýchkoli údajů v evidenci, logicky ji nebude třeba dále osvědčovat. Zákonná úprava primárně preferuje, aby evidující osoba zjištěnou nesrovnalost napravila. Soud tak zásadně nejdříve vyzývá k odstranění či vysvětlení nesrovnalosti.

Výsledek řízení o nesrovnalosti je v určitých případech podkladem pro uložení pokuty za přestupek ze strany příslušné obce s rozšířenou působností. Za přestupky spočívající v porušení evidenční povinnosti evidující osoby podle § 9 odst. 1 zákona o evidenci skutečných majitelů lze uložit pokutu až do výše 500 000,- Kč. Stejná sankce hrozí osobě, která porušila povinnost poskytnutí potřebné součinnosti podle § 10 zákona o evidenci skutečných majitelů. Speciálně se sankcionuje nezapsání žádných údajů do evidence skutečných majitelů. Obecně je pak přestupkem nezajištění zápisu údajů, které odpovídají skutečnému stavu.

Právní úprava vedle veřejnoprávních sankcí (pokut) upravuje také v § 52 a násl. zákona o evidenci skutečných majitelů další následky v případě nezapsání skutečného majitele do evidence. Následky se odvíjí jednak od toho, že nebyla zapsána správná osoba, jednak od toho, že nebyl zapsán vůbec žádný údaj. Tyto následky nastanou nezávisle na řízení o nesrovnalosti, nejsou vázány na předchozí konstatování soudu, že v evidenci existuje nesrovnalost. Právní úprava upravuje tři následky, a to nevymahatelnost tzv. zastírajících smluv (§ 52 zákona o evidenci skutečných majitelů) a dále nemožnost výplaty zisku (§ 53) a zákaz hlasování (§ 54) v nejvyšším orgánu (valné hromadě, členské schůzi) obchodní korporace skutečnému majiteli, který není zapsán v evidenci skutečných majitelů. Tyto následky mají zásadní vliv na smluvní vztahy mezi obchodními korporacemi a jejich společníky.

29) Zrušení živnostenského oprávnění pro překážku provozování živnosti

Klademe si otázku, zda lze vůbec zrušit živnostenské oprávnění z důvodu překážky podle § 8a odst. 1 ŽZ v případě, že s živnostenským úřadem právnícká osoba nespolupracuje – ŽÚ přece v tomto případě neví a nemá ověřeno, zda je či není skutečný majitel bezúhonný, ví pouze, že právnícká osoba bezúhonnost skutečného majitele neprokázala.

Odpověď MPO:

Podle MPO v konečném důsledku nic nebrání tomu zrušit živnostenské oprávnění podle § 58 odst. 1 písm. b) ŽZ. Podmínku bezúhonnosti musí tyto osoby splňovat jak při ohlášení živnosti, resp. oborů živnosti volné, tak i v průběhu podnikání.

Dále lze upozornit, že dne 16. srpna 2022 podepsal prezident novelu zákona č. 37/2021 Sb., o evidenci skutečných majitelů (sněmovní tisk č. 248), která má navrženou účinnost k 1. říjnu 2022. K tomuto vládnímu návrhu bude rozeslána samostatná informace. Zákon byl vyhlášen ve Sbírce zákonů dne 31. srpna 2022 pod číslem 245/2022 Sb.

30) Oznamování změn

V § 49 odst. 1 ŽZ je uvedeno, že podnikatel nemusí oznamovat živnostenskému úřadu změny zapsané ve veřejných rejstřících, tedy i změny v evidenci skutečných majitelů. Např. o změnách v obchodním rejstříku obdrží ŽÚ informaci (avízo) a provede tak změnu i v RŽP. O změně skutečného majitele žádná

automatická informace formou avíza nechodí, ale podnikatel s ohledem na znění § 49 odst. 1 ŽZ změnu oznamovat nemusí. Jak budou živnostenské úřady tuto změnu zjišťovat a ověřovat bezúhonnost?

Odpověď MPO:

Na letošní rok je naplánováno napojení IS RŽP na Informační systém skutečných majitelů a bude tak umožněno pracovníkům živnostenských úřadů efektivně zjistit totožnost skutečných majitelů právnických osob, změn skutečných majitelů právnických osob zapsaných v evidenci skutečných majitelů a ověřovat jejich bezúhonnost.

31) Oddlužení a prominutí překážky provozování živnosti

V souvislosti s obsahem souhrnného zápisu z celorepublikového školení září-listopad 2021 se na zdejší úřad obrátil s doplňujícím dotazem k odpovědi pod bodem 34. ohledně insolvenčního zákona a překážek provozování živnosti obecní živnostenský úřad. V zápisu je uvedeno: Popis problému: V současné době se objevují případy podnikatelů, kteří mají aktivní překážku provozování živnosti podle ustanovení § 8 odst. 2 živnostenského zákona pro zamítnutí insolvenčního návrhu, a přesto znovu podají insolvenční návrh, do něhož zahrnou očekávané příjmy z podnikání. Soud o návrhu rozhodne tak, že povolí oddlužení, s tím, že jejich příjem z podnikatelské činnosti je dostatečný ke splácení závazků, tedy soud předpokládá, že budou své dluhy umořovat z podnikání. Trvá i nadále původní překážka provozování živnosti po celou dobu platnosti nebo novým rozhodnutím soudu o povolení oddlužení tato odpadá? A jak tedy má živnostenský úřad ve věci postupovat? Odpověď MPO: Dle názoru MPO původní překážka odpadá v důsledku nového rozhodnutí soudu o povolení oddlužení. Usnesení o povolení oddlužení se zapisuje dle § 60 odst. 2 písm. j) živnostenského zákona do živnostenského rejstříku, ale nejedná se o překážku provozování živnosti. Obecní živnostenský úřad se táže, zda je možné uvedený postup aplikovat také v případě druhé překážky dle § 8 odst. 2 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, kdy došlo ke zrušení konkurzu z důvodu, že pro uspokojení věřitelů je majetek dlužníka zcela nepostačující, neboť i v těchto případech podávají podnikatelé opětovně insolvenční návrhy s návrhem na povolení oddlužení. Dle našeho názoru se jedná o obdobnou situaci a mělo by se i v tomto případě postupovat dle informace poskytnuté MPO k překážce uvedené ve větě první § 8 odst. 2 živnostenského zákona.

Odpověď MPO:

Viz odpověď k dotazu č. 26.

32) Povolení k pobytu na území ČR pro občany Ukrajiny

Podle metodické informace č. 2/2022 je zřejmé, že vízový štítek s označením D/VS/U nahrazuje splnění povinnosti podle § 5 odst. 5 živnostenského zákona. V případě ohlášení živnosti zahraniční FO dle § 45 odst. 2 písm. c) uvede mimo jiné adresu bydliště mimo území ČR, adresu místa pobytu v ČR (pokud byl povolen). Z metodické informace nám není zřejmé, zda zmíněný vízový štítek nahrazuje adresu místa pobytu v ČR, i když údaj o místě pobytu neobsahuje, resp. informaci o tom, zda byl pobyt povolen. Musí údaj o místě pobytu v ČR příslušný OŽÚ požadovat a zahraniční FO má povinnost tuto informaci doložit? Pokud ano, v jaké lhůtě pak musí státní občan Ukrajiny tuto podmínku splnit, resp. požádat o povolení pobytu na území ČR u Odboru azylové a migrační politiky?

Odpověď MPO:

K předmětné problematice byla po nabytí účinnosti balíčku zákonů „Lex Ukrajina“ vydána metodická informace č. 4/2022 ze dne 27. 4. 2022 (č. j. MPO 42219/2022) – aktualizace informací uvedených v metodické informaci č. 2/2022 ze dne 8. 3. 2022 (č. j. MPO 21226/2022).

Občan Ukrajiny, který získal na území České republiky dočasnou ochranu ve smyslu zákona č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců, ve znění pozdějších předpisů, tj. občan Ukrajiny, kterému bylo uděleno

speciální vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území České republiky podle zákona o pobytu cizinců (vízový štítek s označením D/VS/U, záznam o udělení tohoto víza nebo vízum D/DO), je považován za cizince s povoleným trvalým pobytem na území České republiky v souladu s § 32 cit. zákona.

Adresa pobytu cizince na území České republiky by měla být dle sdělení odboru azylové a migrační politiky (OAMP) MV vždy zjistitelná z Registru obyvatel (ROB) - jedná se o referenční údaj, který se do ROB „překlápí“ z Cizineckého informačního systému (CIS). I v případě, že se jedná o přechodné ubytování (např. v tělocvičně), pak by adresa měla být zapsána v CIS.

Cizinec je povinen hlásit změnu přechodného pobytu na území České republiky (tato povinnost vyplývá z § 98 odst. 3 zákona o pobytu cizinců). Pokud by živnostenský úřad zjistil, že žadatel o živnostenské oprávnění – občan Ukrajiny (nebo jiný cizinec) - nemá v ROB uvedenu adresu pobytu na území České republiky (případně je zde uvedena jiná adresa, než jakou žadatel udává před živnostenským úřadem), pak doporučujeme odkázat žadatele na příslušné pracoviště odboru azylové a migrační politiky, kde by měl adresu přechodného pobytu oznámit. Adresu nebo změnu adresy přechodného pobytu na území České republiky lze oznámit i poštou – na webu Ministerstva vnitra je k dispozici (kromě dalších informací ve vztahu k občanům Ukrajiny) formulář hlášení adresy/změny adresy přechodného pobytu na území ČR: <https://www.mvcr.cz/clanek/informace-pro-obcany-ukrajiny.aspx>.

Adresa přechodného pobytu se u osob ze třetích států podle sdělení OAMP MV již několik let do žádného dokladu nezapíše (adresa přechodného pobytu se uvádí v potvrzení o přechodném pobytu na území České republiky pouze o občana členského státu Evropské unie).

33) Usnesení o odložení věci

Je nutno vyhotovovat usnesení podle § 76 odst. 1 písm. f) přestupkového zákona, když přestupek ŽÚ zjistil vlastní kontrolní činností a přestupek je promlčen?

Zdejší úřad v těchto případech usnesení vyhotovuje, ale má pochybnosti, zda se nejedná o zbytečnou administrativu s ohledem na znění důvodové zprávy k zák.č. 250/2016 Sb.:

K § 76 - Účelem odložení věci je se určitým formálním způsobem vypořádat s věcí, není-li důvod k zahájení řízení nebo nelze-li řízení zahájit. Tento postup se však použije pouze v případě, že věc byla oznámena nebo prošetřována v režimu zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Pokud například správní orgán prováděl kontrolu a výsledkem bylo kontrolní zjištění o neporušení právních předpisů anebo kontrolní zjištění, že právní předpisy porušeny byly, avšak nejedná se o přestupek, není důvod taková zjištění formálně odkládat podle zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

Věc nám tedy nebyla oznámena a nebyla prošetřována v režimu přestupkového zákona, přestupek ale zjištěn byl, je však promlčen.

Odpověď MPO:

Podle názoru MPO se v tomto případě ustanovení zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, v platném znění, (dále též „přestupkový zákon“), o odložení věci nepoužije.

Přesně tato situace je řešena v MI č. 6/2017 k přestupkovému zákonu, cit.: „Pozor: odložení věci se použije jen tehdy, došlo-li oficiálně k oznámení přestupku nebo k přešetřování věci podle zákona o odpovědnosti za přestupky, pak je třeba věc nějakým formálním způsobem uzavřít. Ustanovení o odložení věci se však nepoužije v případě, že úřad např. provádí kontrolu a zjistí, že předpisy sice porušeny byly, ale o přestupek se nejedná (viz výše) – pak není důvod k tomu, aby se věc formálně odkládala.“

Jinými slovy řečeno, ustanovení upravující odložení věci, tj. procesní institut, se použije pouze tehdy, pokud již správní orgán začal věc prošetřovat v režimu přestupkového zákona, případně mu byla věc oznámena.

34) Místní příslušnost živnostenského úřadu pro projednání přestupku

Podnikatel se sídlem ve správním obvodu ŽÚ A) neoznámí předem zahájení nebo ukončení provozování živnosti v provozovně, která je ve správním obvodu ŽÚ B). Živnostenský úřad B) přestupek zjistí a postoupí jej živnostenskému úřadu A).

Tento postup dohodlo MPO s KŽÚ na poradě na Seči a v praxi toto funguje a ŽÚ si přestupky postupují. Místní příslušnost je tedy určena dle § 62 odst. 3 přestupkového zákona – dle sídla. Ministerstvo vnitra má však zřejmě jiný názor.

Ministerstvo vnitra na svých webových stránkách prezentuje "Průvodce zákonem č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich" - 3. doplněná verze k 1.2.2022. (<https://www.mvcr.cz/clanek/zakon-o-odpovednosti-za-prestupky-a-rizeni-o-nich-ucinny-od-1-7-2017.aspx>). Na straně 65 této příručky je uveden příklad: Pokud ke spáchání přestupku, který spočívá v porušení oznamovací povinnosti, může dojít na více různých místech, pak k projednání tohoto přestupku je místně příslušných několik správních orgánů. Z povahy věci pak nelze aplikovat „základní“ kritérium místní příslušnosti podle § 62 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., které spočívá v určení místní příslušnosti podle místa spáchání přestupku. Je tedy nutné postupovat dle § 62 odst. 4 zákona č. 250/2016 Sb., který upravuje postup v případě, že je místně příslušných více správních orgánů. A jako odkaz č. 84 pod čarou je uvedeno: Například se jedná o přestupek podle § 62 odst. 1 písm. e) bodu 2 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon). Podle Ministerstva vnitra by tedy měl přestupek řešit ten úřad, kde přestupek vyšel najevo. Obdobně by to potom bylo i u ostatních "oznamovacích" přestupků.

Dotaz zní, zda je možné názory ministerstev sjednotit, protože kdyby se příručkou řídil účastník řízení, mohl by namítat nepřislušnost správního orgánu, který vydal rozhodnutí o přestupku. Vyřízení takové námitky by asi nebylo jednoduché. A ještě doplňující dotazy:

Je-li u neoznamené provozovny navíc zjištěno její neoznačení, musejí přestupky ve výše uvedeném případě projednávat dva správní orgány = účastník čelí dvěma řízením. Není to větší zatížení účastníka (§ 6 odst. 2 správního řádu)? Může správní orgán přihlížet k tomu, že pachatel spáchal více přestupků, když mu přísluší projednat jen jeden přestupek?

Odpověď MPO:

Místní příslušnost k projednání přestupku může specificky stanovit zvláštní zákon. Jelikož živnostenský zákon nestanoví žádné speciální kritérium pro určování místní příslušnosti ve vztahu k jeho přestupkům, vychází se primárně z § 62 odst. 1 přestupkového zákona, podle něhož k řízení je místně příslušný správní orgán, v jehož správním obvodu byl přestupek spáchán.

U přestupků, jejichž podstata spočívá v nesplnění určité oznamovací povinnosti, je však třeba vzít v úvahu, že mají povahu tzv. pravého omisivního deliktu, tzn., že ke spáchání takového přestupku dochází výhradně nekonáním podezřelého. Pro pravé omisivní delikty pak ve světle ustálené judikatury (např. rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 2. 12. 2021, č. j. 10 A 135/2019-31), platí, že nekonání je znakem jejich skutkové podstaty, přičemž místem spáchání takových deliktů je jak místo, kde mělo dojít ke škodlivému následku, tak místo, kde se v době spáchání deliktu pachatel nacházel. Povahově se tedy zároveň jedná o tzv. distanční delikt.

Za místo, kde se v době spáchání deliktu nacházel pachatel, se považuje u fyzické osoby místo jejího pobytu, u právnické osoby analogicky místo jejího sídla. Za místo, kde došlo nebo mělo dojít ke škodlivému následku, lze považovat sídlo živnostenského úřadu.

Podle § 71 odst. 1 živnostenského zákona lze podání podle tohoto zákona učinit u kteréhokoliv obecního živnostenského úřadu a k postupu podle tohoto zákona je příslušný obecní živnostenský úřad, kterému bylo podání doručeno jako prvním. Na základě zmíněného ustanovení živnostenského zákona by tedy byly místně příslušné k projednání uvedeného přestupku všechny živnostenské úřady v České republice. Proto je třeba použít jako rozhodné kritérium pro určení místa spáchání přestupku

to místo, kde se v době spáchání deliktu podezřelý nacházel, přičemž v souladu s citovanou judikaturou je u tohoto přestupku směrodatné sídlo podezřelého v době spáchání přestupku.

Tento výklad MPO je zcela v souladu s judikaturou, neboť ve výše zmíněném rozsudku soud taktéž vycházel z místa, kde se pachatelka (právnícká osoba), která nesplnila některé oznamovací povinnosti vůči živnostenskému úřadu, nacházela. Kritérium místa, kde by došlo ke škodlivému následku, soud vyloučil, neboť takovým místem by bylo ve smyslu judikatury sídlo živnostenského úřadu, a jelikož oznamovací povinnost lze splnit u kteréhokoliv obecního živnostenského úřadu, nelze toto kritérium užít. Znamená to tedy, že dosavadní praxe živnostenských úřadů se shoduje se závěry soudu.

Pokud nastane situace, že podnikatel jednak neoznámí zřízení provozovny a jednak ji neoznačí, přičemž sídlo má v územním obvodu jiného úřadu, než se nachází provozovna, máme za to, že by bylo možno využít postup podle § 131 odst. 5 správního řádu a věc postoupit živnostenskému úřadu, v němž má podnikatel sídlo, a to „z důvodů vhodnosti“. Následně lze doporučit projednání těchto přestupků (dvou skutků) ve společném řízení při podpůrném použití § 140 správního řádu (správní orgán může z moci úřední usnesením spojit různá řízení, k nimž je příslušný, pokud se týkají téhož předmětu řízení nebo spolu jinak věcně souvisejí anebo se týkají týchž účastníků, nebrání-li tomu povaha věci, účel řízení anebo ochrana práv nebo oprávněných zájmů účastníků) a zajistit tak i aplikaci absorpční zásady (uložení úhrnného správního trestu). V opačném případě, tj. při vedení dvou samostatných řízení různými správními orgány, připadá v úvahu např. postup podle § 43 odst. 1 přestupkového zákona, podle kterého platí, že „od uložení správního trestu lze upustit, jestliže o dvou nebo více přestupcích téhož pachatele nebylo konáno společné řízení a správní trest uložený za některý z těchto přestupků v samostatném řízení lze považovat za odpovídající správnímu trestu, který by byl jinak uložen ve společném řízení.“

35) Vyplňování adresy bydliště ZFO ve webovém JRF

Při vyplňování adresy bydliště u ZFO ve webovém JRF nelze u čísla popisného doplnit písmeno, které více upřesní adresní místo. Písmeno u č.p. mívají v adrese např. Poláci. Písmeno (malé či velké) je nutno doplnit ručně na vytištěný tiskopis a také je třeba jej doplnit následně v RŽP. Otázka zní: Nelze upravit aplikaci JRF tak, aby se dal údaj, který blíže specifikuje adresní místo, doplnit již při samotném vyplňování JRF a aby se pak automaticky načel do RŽP při zpracování podání?

Odpověď MPO:

Datový prvek „číslo domovní“ (tedy popisné nebo evidenční) je definován v katalogu datových prvků IS veřejné správy jako číslo a nemůže tedy obsahovat písmena. U zahraničních adres (stát adresy <> ČR) nejsou v JRF ani v RŽP nastaveny žádné vazební kontroly mezi prvky a pro zápis je tedy třeba využít dostupné prvky – pro zápis čísla s písmenem využít např. číslo orientační nebo číslo popisné zapsat za název ulice apod.

36) Vedení ZFO v živnostenském rejstříku

Jak zajistit, aby zahraniční fyzické osoby, které mají aktivní ŽO, nebyly v živnostenském rejstříku vedeny "navěky"? ŽÚ se prakticky nemá šanci dozvědět, že ZFO zemřela. Pokud údaj o úmrtí ZFO není zapsán v příslušném informačním systému, kde je cizinec veden (CIS), pak se ŽÚ o úmrtí nedozví; stejná situace je i u cizinců, kteří jsou vedeni pouze v živnostenském rejstříku, potažmo ROS. Za současného stavu neexistuje způsob, jak úmrtí takovýchto osob zjistit.

Odpověď MPO:

Živnostenský zákon nezná pro živnostenský rejstřík institut výmazu => všechny subjekty jsou v živnostenském rejstříku vedeny „navěky“. Pokud jde o označení subjektu jako „trvale zaniklého“, tak

stejná situace jako u zahraničních osob je i u tuzemských neaktivních osob – ani u nich není „nárok“ na informaci o jejich úmrtí. Situace je dána stavem legislativy.

37) Jednání založené PO, která není zapsána do obchodního rejstříku, před živnostenským úřadem

(Faktické) jednání před živnostenským úřadem za založenou právnickou osobu, která dosud nevznikla. Toto téma již několikrát sice na Seči zaznělo, ale nikdy nebyla zcela uspokojivě zodpovězena otázka, kdo (i ve smyslu kolik osob) je oprávněný fyzicky na úřad přijít a založenou právnickou osobu zastupovat, jaký musí mít doklad prokazující jeho oprávnění, od koho podepsaný. Kdo podepisuje podání, zda tato osoba, či jen určený okruh osob. Zakládací dokumenty (zpravidla) neobsahují konkrétní jména osob, které se v podstatě teprve stanou statutáry, právnická osoba dosud nemá zaměstnance – asistentky, apod. Ani komentáře k § 127 občanského zákoníku nejsou zcela jasné, který je sám o sobě dosti obecný a rozsáhlý, což může vést k různým výkladům. Nejedná se tedy o problém s obsahem zakládacích dokumentů a toho, co má být do živnostenského rejstříku zapsáno, ale kdo co může vyřídit (přinést) před úřadem (vzhledem k § 30 odst. 2 správního řádu) a kdo (všechno) je oprávněn ohlášení, či žádost o koncesi podepsat. Dále se k tomu váže výklad § 127 občanského zákoníku – že právnická osoba musí do tří měsíců jednání převzít – zda se jedná o aktivní úkon, či jak se vykládalo dle starého OZ, stačilo i omisivní jednání.

Odpověď MPO:

Platí pravidlo, že jednání, byť učiněné v zájmu, ve prospěch ještě neexistující právnické osoby, zavazuje pouze jednajícího, případně jednajících, a to společně a nerozdílně. Ustanovení § 127 občanského zákoníku hovoří obecně o jakékoliv osobě jednajících za předběžnou právnickou osobu, tedy nejenom o zakladatelích, nýbrž i o jiných osobách (jedna i více osob).

K tomu, aby byla právnická osoba vázána jednáním osob v době před jejím vznikem, a tedy aby došlo k zániku osobního závazku osob jednajících za nově vzniklou právnickou osobu, je třeba, aby jí byly převzaty účinky jednání učiněných za právnickou osobu před jejím vznikem. Je tudíž dána potřeba dalšího právního jednání, a to již ze strany nově vzniklého subjektu. V závislosti na tom, o jakou právnickou osobu se jedná, se mohou lišit i náležitosti, či forma, jak je třeba převzetí účinků jednání učinit; například je vyžadován souhlas valné hromady společnosti s ručením omezeným [§ 190 odst. 2 písm. l) zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), v platném znění, (dále jen „ZOK“)] nebo valné hromady akciové společnosti (§ 421 odst. 2 písm. n) ZOK).

Převzetí účinků těchto právních jednání (včetně udělení souhlasu s převzetím, je-li vyžadován) musí nastat v objektivní lhůtě 3 měsíců ode dne vzniku právnické osoby a právnická osoba musí dát druhé straně najevo, že k převzetí účinků došlo, a že je tedy jimi právnická osoba vázána, a to bez zbytečného odkladu po jejich převzetí (notifikační povinnost o přijetí účinků jednání). Je povinností právnické osoby oznámit i případné nepřevzetí těchto účinků, aby druhá strana nebyla ve zbytečné nejistotě.

Jestliže právnická osoba tyto účinky převezme, je jimi vázána od samého počátku (ex tunc); jinak jsou vázány pouze osoby, které takto jednaly samy. Není přitom rozhodné, z jakých důvodů k převzetí účinků nedošlo; po uplynutí této lhůty právnická osoba již účinky jednání převzít nemůže.

Osoby, které překročily zákonné zmocnění, odpovídají za škodu tímto vzniklou a jsou z těchto jednání samy zavázány; to platí jak pro zakladatele, tak i pro třetí osoby.

38) Archivace

Archivace, sestavy místně nepříslušných podnikatelů - Jak s těmito spisy nakládat? Při zpracování podnětů podnikatelů vede úřad na každého podnikatele jeho složku, v níž jsou veškerá podání, co na tom jednom konkrétním úřadě za dobu svého podnikání učinil. Podle nastavení RŽP a UNISPISU je vždy

každým novým podáním formálně založen nový spis, takže složka podnikatele může obsahovat mnoho jednotlivých spisů. Podle metodiky MPO se spisy sice vyřizují, ale skartační lhůta začne běžet až poté, co podnikatel zanikne, takže nehrozí, že by se po dobu trvání živnostenského oprávnění nějaké dokumenty skartovaly.

Po rozvolnění místní příslušnosti tak vede úřad vlastně dvojí evidenci. Podnikatele, kteří jsou k úřadu příslušní sídlem, kterých je většina, a pak podnikatele, kteří jsou místně nepříslušní. Ti mají na tom úřadě za celou dobu třeba jen jedno podání. V případě, že zanikne místně příslušný podnikatel, dostane úřad z RŽP avízo, podnikatele ukončí a po uplynutí skartační lhůty jde do skartačního řízení. Bohužel takto nemohou postupovat u těch místně nepříslušných, protože tam jim žádné avízo nepřijde, a tak nezjistí, že podnikatel zanikl. Nezbyvá proto, než jednou za čas projít ručně úplně všechny složky jednu po druhé a zkontrolovat v RŽP, zda podnikatelé nezanikli. V tomto případě se jedná o malý úřad a už tak si stěžuje, že je to časově náročná činnost, byť na ni předem myslí a spisy si vedou odděleně.

Dle ICZ neexistuje sestava, která by dokázala vygenerovat zaniklé podnikatele, kteří k nim nejsou místě příslušní dle sídla a mají u nich vedený spis.

Odpověď MPO:

K výběru složek podnikatelů pro archivaci a skartaci nebo pro převedení spisů do „příručního“ archivu lze provádět pomocí reportu – sestavy Neaktivní subjekty ukončené v období. Sestava vypíše všechny subjekty, ke kterým vede úřad složku (cizí i vlastní). Vyhledávacím kritériem je časový interval, ve kterém zaniklo subjektu poslední živnostenské oprávnění a tím se stal subjekt neaktivním. Automatické předávání informace o vzniku spouštěcí události je realizováno u rozhraní UniSPIS verze 5 a vyšší – podrobnosti jsou v příručce k UniSPIS rozhraní.

39) Sestava s počty podnikatelů vztahující se ke konkrétní jedné obci

V RŽP nelze vygenerovat sestavu s počtem podnikatelů se sídlem v jedné konkrétní obci. Lze přesto dojít prostřednictvím RŽP k počtu podnikatelů v jedné obci?

Odpověď MPO:

IS RŽP není statistickým systémem a v části Statistiky v rámci aplikace Reporty taková sestava proto není. Existuje možnost v sestavě Podnikatelé omezit vypsání údajů zadáním okresu a obce v sekci Adresa pro adresu sídla. Report pak obsahuje pouze ty subjekty, které splňují i tuto podmínku. Použití tento způsob ale lze pouze pro subjekty místně příslušné k danému úřadu. Počet podnikatelů je pak dán počtem jedinečných záznamů IČO ve vygenerované sestavě.

40) E-mail místo faxu na dokumentech v RŽP

Na dokumentech v RŽP se objevuje mezi kontaktními údaji fax a ne e-mail, což je vzhledem k prostředkům komunikace již raritní, neboť fax se na mnoha úřadech již nepoužívá a také není předpoklad, že by občané, či v našem případě podnikatelé, komunikovali s úřadem prostřednictvím faxu a ne prostřednictvím e-mailu. Není zamýšlena změna?

Odpověď MPO:

FAX je oficiální, ve správním řádu zakotvený způsob podání a osoba, která např. nemá přístup k Internetu, se nemá tento kontakt jak dozvědět => musí být uveden v kontaktních údajích na dokumentu. Pokud jde o e-mail, používá ho ten, kdo „vládne“ elektronickou komunikací a ten si ho bez problémů dohledá – muselo by ostatně jít o adresu elektronické podatelny úřadu, nikoli o e-mail konkrétního úředníka. Změna je možná až po změně legislativy.

a) K vytvoření sestavy podnikatelů je možné použít sestavu „Zaniklé subjekty“, která slouží k výpisu zaniklých subjektů. Do sestavy jsou zařazeny všechny zaniklé subjekty, ke kterým existuje na daném

úřadu složka podnikatele. Výstupními hodnotami jsou základní údaje o subjektu tzn. název, IČO, typ a dále volitelné (zaškrtačivé) údaje: rejstřík. číslo, externí identifikace složky, datum zániku poslední živnosti a důvod zániku poslední živnosti. Úřady, které mají UNISPIS (novější verzi) dostanou spouštěcí událost.

b) Počet podnikatelů se sídlem v konkrétní obci by bylo možné zjistit pomocí sestavy „Subjekty dle adresy“ nebo i sestavy „Podnikatel“. Zadáním konkrétní obce a výběrem výstupních hodnot. Jedná se o sestavu podnikatelů, ne statistiku. Tyto sestavy jsou vhodné pro zjištění počtu podnikatelů v malé obci, neboť výstupem je tabulka v excelu, tedy omezená počty řádků. V případě větší obce by se obec musela rozdělit na menší části.

Jen pro informaci upozorňujeme, že počty podnikatelů v jedné konkrétní obci není údaj, který by úřady potřebovaly ke své práci.

41) Bezúhonnost skutečných majitelů

Prověřování bezúhonnosti dle § 8a živnostenského zákona. Doporučuje MPO prověřovat na základě avíz v RŽP o změně v osobě např. skutečného majitele či jednoho ze členů statutárního orgánu, bezúhonnost jen této nové osoby, nebo všech, tedy i stávajících?

Odpověď MPO:

Z našeho pohledu bychom kontrolovali vždy bezúhonnost u nového statutárního orgánu a v případě pochybností též u starého, protože ti musí povinnost bezúhonnosti splňovat neustále (viz § 46 odst. 1 ZOK). Jedná se o analogický případ jako u FO, kde se také neprověřuje bezúhonnost pokaždé (např. u změny bydliště, přerušeni živnosti na žádost apod.), a to ani v rámci živnostenské kontroly. O prověření bezúhonnosti statutárního orgánu by měl být udělán záznam kupř. ve formě úkonů před zahájením kontroly, kde se uvede důvod, proč se bezúhonnost ověřuje. V případě úřadů, které plošnou kontrolu u všech PO uvedené „nedělaly“, se samozřejmě nabízí, aby v případě změny statutárního orgánu bezúhonnost prověřili u všech, a to včetně skutečných majitelů.

Současně je třeba uvést, že OR nebo notář má povinnost při zápisu statutárního orgánu do OR ověřovat jeho bezúhonnost, která je pro statutární orgán upravená odkazem na ŽZ.

42) Paušální daň

Z území jsou hlášeny nedostatky v komunikaci mezi IS RŽP a souslednými systémy finanční správy či zdravotních pojišťoven - paušální daň.

Odpověď MPO:

Každý konkrétní případ, který je oznámen, je řešen. V těchto případech je nutné však vždy uvést konkrétní data (identifikační údaje daného podnikatele a datum podání). Následně je případ ověřen u ICZ, zda konkrétní podání bylo předáno. V drtivé většině případů jsou data z IS RŽP expedována a odcházejí v pořádku. Po tomto zjištění jsou tyto případy pak předány k došetření příslušnému orgánu (FÚ, VZP apod.).

43) Živnostenská oprávnění pro občany Ukrajiny

Na základě metodické informace č. 4/2022 se na nás obracejí ŽÚ z území, kde poukazují na skutečnost, že při navedení občana Ukrajiny a dotáhnutí pobytu z CIS, systém neumožňuje vydat živnostenské oprávnění na dobu neurčitou, ač podle MI se na občany Ukrajiny má pohlížet jako na občany Evropské unie, tudíž mají mít živnostenské oprávnění na dobu neurčitou. Z území zaznívá požadavek na řešení této situace či návrh postupu.

Odpověď MPO:

Přikláníme se k tomu, aby byla v IS RŽP u těchto osob uváděna platnost živnostenského oprávnění na dobu určitou v souladu s dobou platnosti přechodného pobytu uvedenou v Cizineckém informačním systému (CIS). Při zpracování v IS RŽP se subjekt podléhající režimu zákona č. 65/2022 Sb. zakládá jako subjekt typu (tuzemská) fyzická osoba. Po ztotožnění osoby se základním Registrem obyvatel se do adresy bydliště osoby vloží adresa povoleného pobytu na území ČR uvedená v CIS, v položce „Občanství“ se nastaví hodnota „doplňková ochrana“ a v položce „Stát“ se nastaví hodnota „Ukrajina“. Ostatní údaje se vyplní obvyklým způsobem. V rámci editace údajů živnosti se pak do položky „Doba platnosti“ uvede datum uvedené v CIS jako datum platnosti povoleného pobytu. Případná změna platnosti povoleného pobytu zapsaná do CIS a následně do základního Registru obyvatel je u ztotožněné osoby avizovaná i do IS RŽP.

44) Prokazování bezúhonnosti občanů Ukrajiny

Prokazování bezúhonnosti občanem Ukrajiny za současné mimořádné situace je možné dle uvedené MI rovněž čestným prohlášením o bezúhonnosti, učiněným před obecním živnostenským úřadem. Pokud máme k dispozici formulářové prohlášení o bezúhonnosti v češtině, aniž by tomu Ukrajinec rozuměl, je zpochybnitelné, že věděl, co podepisuje. Bude v tomto případě postačovat neformálně přeložené čestné prohlášení do ukrajinského jazyka? Nebylo by pro tento účel vhodné připravit formulářové prohlášení o bezúhonnosti v ukrajinském jazyce tak, aby všechny ŽÚ v ČR postupovaly jednotně?

Odpověď MPO:

Podle vyjádření Velvyslanectví Ukrajiny v České republice (které jsme obdrželi e-mailem dne 31. 5. 2022) Konzulát již v dubnu obnovil proceduru vydávání dokladů z Rejstříku trestů Ukrajiny. Informace k vydávání tohoto dokladu jsou uvedeny na webových stránkách Velvyslanectví Ukrajiny (bohužel pouze v ukrajinštině): <https://czechia.mfa.gov.ua/konsulski-pitannya/dovidka-pro-ne-prityagnennya-do-kriminalnoyi-vidpovidalnosti-nesudimist>. Na základě této skutečnosti má občan Ukrajiny, který na území České republiky pobýval již před propuknutím ozbrojeného konfliktu na Ukrajině a který nemá na území České republiky povolený trvalý pobyt (zároveň ani není jinou osobou, kterou by bylo možno považovat za občana členského státu Evropské unie ve smyslu § 70 odst. 1 živnostenského zákona), ani se na něj nevztahuje zákon o dočasné ochraně cizinců, prokazovat bezúhonnost podle § 46 odst. 1 písm. b) živnostenského zákona dokladem o bezúhonnosti z Ukrajiny.

Občan Ukrajiny požívající dočasnou ochranu ve smyslu zákona č. 65/2022 Sb., resp. zákona č. 221/2003 Sb., prokazuje bezúhonnost stejně jako občan ČR (tedy pouze výpisem z českého RT).

45) Překlady cizojazyčných dokladů

Jaké budou za této mimořádné situace požadavky na předkládání dokladů prokazujících odbornou způsobilost? Asi v této mimořádné situaci není vhodné vyžadovat ověření pravosti podpisu a razítka, případně nostrifikační doložku, případně požadovat překlad do českého jazyka tlumočnickem zapsaným do seznamu znalců a tlumočnicků, pokud tito lidé vůbec nějaké doklady budou schopni doložit.

Odpověď MPO:

V souladu s § 46 odst. 4 živnostenského zákona musí být doklady vydané v zahraničí opatřeny nostrifikační doložkou podle školského zákona, v případě dokladů o vysokoškolském vzdělání osvědčením o uznání podle zákona o vysokých školách. Podle § 9 zákona č. 67/2022 Sb., o opatřeních v oblasti školství v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské

federace, je občan Ukrajiny požívající dočasnou ochranu osvobozen od úhrady poplatku za nostrifikaci (i od poplatku za úkony spojené s řízením o žádosti o uznání zahraničního vysokoškolského vzdělání).

Kromě nostrifikace může občan Ukrajiny požívající dočasnou ochranu požádat o uznání odborné kvalifikace pro výkon regulované činnosti na území České republiky podle zákona o uznávání odborné kvalifikace, přičemž uznávacím orgánem je v případě regulovaných činností, které jsou živnostmi, Ministerstvo průmyslu a obchodu. Vzhledem ke skutečnosti, že Ukrajina má s Českou republikou uzavřenu bilaterální dohodu o právní pomoci (Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 123/2002 Sb. m. s. - Smlouva mezi Českou republikou a Ukrajinou o právní pomoci v občanských věcech), nemusí být pravost podpisů a otisků razítek na originálu dokladu o odborné způsobilosti ověřena; není vyžadována tzv. superlegalizace ani apostilní doložka). Požádat o uznání odborné kvalifikace podle zákona o uznávání odborné kvalifikace může i občan Ukrajiny, který nepožívá dočasnou ochranu, nicméně splňuje postavení uchazeče ve smyslu § 1 odst. 2 cit. zákona (např. držitel zaměstnanecké karty nebo žadatel o vydání této karty, osoba s trvalým pobytem na území České republiky apod.).

46) Zapisování adres uprchlíků do ŽR

Kde zapisovat adresy sídla, když ubytovny (tělocvičny) žádné souhlasy vydávat nebudou? Máme do živnostenského rejstříku bez dalšího zapisovat jako adresu sídla adresu povoleného pobytu (pokud bude uvedena)?

Odpověď MPO:

Adresa pobytu cizince na území České republiky by měla být podle sdělení OAMP MV vždy zjistitelná z Registru obyvatel (ROB) - jedná se o referenční údaj, který se do ROB „překlápí“ z Cizineckého informačního systému (CIS). I v případě, že se jedná o přechodné ubytování (např. v tělocvičně), pak by adresa měla být zapsána v CIS.

Cizinec je povinen hlásit změnu přechodného pobytu na území České republiky (tato povinnost vyplývá z § 98 odst. 3 zákona o pobytu cizinců). Pokud by živnostenský úřad zjistil, že žadatel o živnostenské oprávnění – občan Ukrajiny (nebo jiný cizinec) - nemá v ROB uvedenu adresu pobytu na území České republiky (případně je zde uvedena jiná adresa, než jakou žadatel udává před živnostenským úřadem), pak doporučujeme odkázat žadatele na příslušné pracoviště odboru azylové a migrační politiky, kde by měl adresu přechodného pobytu oznámit. Adresu nebo změnu adresy přechodného pobytu na území České republiky lze oznámit i poštou – na webu Ministerstva vnitra je k dispozici (kromě dalších informací ve vztahu k občanům Ukrajiny) formulář hlášení adresy/změny adresy přechodného pobytu na území ČR: <https://www.mvcr.cz/clanek/informace-pro-obcany-ukrajiny.aspx>.

Adresa přechodného pobytu se u osob ze třetích států podle sdělení OAMP MV již několik let do žádného dokladu nezapisuje (adresa přechodného pobytu se uvádí v potvrzení o přechodném pobytu na území České republiky pouze u občana členského státu Evropské unie).

47) Prodlužování lhůty pro doložení dokladu o povolení pobytu

V souvislosti se zasláním MI č. 2/2022 k mimořádnému postupu při ohlašování živnosti, příp. žádosti o koncesi ve vztahu k občanům z Ukrajiny, máme následující dotaz: Bude sjednocená lhůta pro vydávání výzev? (jak pro „uprchlíky“, tak i pro občany jiných zemí (mimo EU) vzhledem k vytíženosti cizinecké policie)

Odpověď MPO:

Je na posouzení pracovníků ŽÚ a konkrétní situace žadatele. Obecně doporučujeme v současné době stanovovat spíše vstřícnější lhůty. Délku případného prodlužování lhůt doporučujeme ponechat na zvážení jednotlivých obecních živnostenských úřadů; a to zejména s ohledem na to,

že v jednotlivých krajích se může vytíženost pracovišť odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra lišit.

48) Adresy pobytu cizinců

Jak zapisovat do RŽP občany Ukrajiny, kterým byl vydán pobyt za účelem strpení a nemají nikde zapsanou adresu pobytu?

Odpověď MPO:

Nijak, pokud chce občan Ukrajiny podnikat, musí si určit adresu pobytu (údaje v CIS.). Aktuální adresa pobytu cizince v ČR má být vždy uvedena v CIS, pokud tomu tak není, doporučujeme odkázat cizince na pracoviště OAMP.

49) Vzory čestného prohlášení

Je možné vypracovat vzor jednotného čestného prohlášení pro všechny živnostenské úřady, který by občané Ukrajiny podepisovali před jiným příslušným orgánem ČR= živnostenskými úřady včetně jeho překladu?

Odpověď MPO:

Tento dotaz již není aktuální. Od dubna lze získat doklad o bezúhonnosti z Ukrajiny (tuto informaci obdrželo MPO od Velvyslanectví Ukrajiny v ČR e-mailem ze dne 31. 5. 2022).

50) Prodlužování lhůty k doložení dokladu o povolení k pobytu

Zasíláme dotaz, který se váže obecně ke stávajícím podnikatelům – zahraničním fyzickým osobám, kterým končí platnost víz a nemohou pro zahlcenost cizinecké policie válečnou imigrační vlnou nově přichozích z Ukrajiny, vyřídit své formality ohledně prodloužení víz. Prosíme tedy o odpověď, jak postupovat v případě končící platnosti víz, aby těmto podnikatelům – zahraničním fyzickým osobám, jejichž oprávnění provozovat živnost je vázáno na povolení k pobytu na území ČR, živnostenské oprávnění nezaniklo. Jedná se o ty podnikatele, kterým již byla stanovena lhůta dle § 57 odst. 2 živnostenského zákona.

Odpověď MPO:

Jedná se o mimořádné opatření a IS RŽP proto nebude kvůli němu nijak upravován. Problém prodloužení platnosti živnostenského oprávnění lze řešit dostupnými uživatelskými postupy v IS RŽP:

- Původní změnový proces ponechat rozpracovaný ve stavu 0020, případně 0010
- Proces Výzva k doložení pobytu ponechat ve stavu 0050 – Běh lhůty
- Mimo systém IS RŽP, případně pomocí dokumentu 9116 – Obecný externí dokument rozhodnout o prodloužení lhůty k doložení pobytu
- Založit nový změnový proces a z něj do ŽR zapsat novou dobu platnosti ŽO vyplývající z prodloužení lhůty

Obecně doporučujeme v současné době stanovovat spíše vstřícnější lhůty. Lhůtu lze prodloužit v souladu s § 39 odst. 2 správního řádu. Délku případného prodlužování lhůt doporučujeme ponechat na zvážení jednotlivých obecních živnostenských úřadů; a to zejména s ohledem na to, že v jednotlivých krajích se může vytíženost pracovišť odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra lišit.

51) Živnostenské oprávnění pro uprchlíky z Ukrajiny

Vydali jsme podnikateli, který má povolen pobyt za účelem strpění pobytu oprávně na dobu určitou i na výpis z ŽR má uvedeno bydliště na Ukrajině, pobyt na území ČR (viz informace z CIS/ROB) a sídlo v ČR. Dle MI č.4/2022 by měl být podnikatel považován za cizince s povoleným trvalým pobytem na území ČR a živnostenské oprávnění by mělo být vydáno na dobu neurčitou, bydliště v ČR, sídlo v ČR. Jak postupovat u již vydaných oprávnění? Má živnostenský úřad kontaktovat podnikatele, sepsat s ním změnový list a vydat nový Výpis z ŽR bez poplatku? Popřípadě má ŽÚ změnit údaje z moci úřední? Budou mít Ukrajinci s povoleným pobytem „za účelem strpění“ nebo „dočasnou ochranou“ živnostenské oprávnění na dobu neurčitou?

Odpověď MPO:

Občan Ukrajiny, na kterého se vztahuje dočasná ochrana ve smyslu zákona č. 65/2022 Sb., resp. zákona č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců, je považován pro účely samostatné výdělečné činnosti za cizince s povoleným trvalým pobytem na území České republiky podle zákona o pobytu cizinců. Vzhledem k tomu že se jedná o mimořádnou situaci a že dočasnou ochranu ve smyslu výše uvedeného požívají občané Ukrajiny pouze po dobu platnosti zákona č. 65/2022 Sb., přikláníme se k tomu, aby byla v IS RŽP u těchto osob uváděna platnost živnostenského oprávnění na dobu určitou v souladu s dobou platnosti přechodného pobytu uvedenou v CIS.

52) Oznamovací povinnost podle § 48 odst. 2 živnostenského zákona

Občan Ukrajiny, na něhož se vztahuje dočasná ochrana ve smyslu zákona č. 65/2022 Sb. a považuje se za cizince s povoleným trvalým pobytem. Oznamuje ŽÚ Ministerstvu vnitra neprodleně dle § 48 odst. 2 ŽZ vznik živnostenského oprávnění + ostatní změny zde uvedené? (Pozn.: OAMP Pardubice eviduje tyto osoby zvlášť).

Odpověď MPO:

Podle § 48 odst. 2 živnostenského zákona živnostenský úřad neprodleně oznámí Ministerstvu vnitra vydání výpisu zahraniční fyzické osobě podle § 47 odst. 7, vznik živnostenského oprávnění, pozastavení a zrušení živnostenského oprávnění a rozhodnutí o tom, že živnostenské oprávnění nevzniklo, přerušení provozování živnosti, skutečnost, že ohlašovatel nebo žadatel o koncesi nesplnil podmínky pro vznik živnostenského oprávnění, rozhodnutí o zastavení řízení o udělení koncese a rozhodnutí o zamítnutí žádosti o udělení koncese.

Vzhledem k tomu, že se jedná se o mimořádnou situaci a občan Ukrajiny požívající dočasnou ochranu ve smyslu zákona č. 65/2022 Sb., resp. zákona č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců, ve znění pozdějších předpisů, je i nadále cizincem (byť se na něj „dočasně“ vztahuje fikce trvalého pobytu – podle § 32 zákona o dočasné ochraně se cizinec požívající dočasnou ochranu považuje pro účely zaměstnání a samostatné výdělečné činnosti za cizince s povoleným trvalým pobytem na území České republiky), doporučujeme i v těchto případech postupovat podle § 48 odst. 2 živnostenského zákona. Smyslem dočasné ochrany cizinců má být poskytnutí určitých úlev po dobu užívání dočasné ochrany na území České republiky, které usnadní těmto osobám přístup mj. k zaměstnání a samostatné výdělečné činnosti. Plnění výše uvedené informační povinnosti ze strany živnostenských úřadů dle našeho názoru nebrání přístupu k podnikatelské činnosti těchto osob a zároveň zajistí potřebnou informovanost MV (resp. cizinecké policie).

53) Výuční list z dvouletého učebního oboru jako doklad o vzdělání uznatelný pro ohlášení řemeslné živnosti?

Lze považovat výuční list z dvouletého učebního oboru za doklad o vzdělání uznatelný pro ohlášení řemeslné živnosti?

Odpověď MPO:

Ano. Odbornou způsobilost pro řemeslnou živnost lze v souladu s § 21 odst. 1 písm. a) živnostenského zákona prokázat doložením dokladu o řádném ukončení středního vzdělání s výučním listem v příslušném oboru vzdělání. Střední vzdělání s výučním listem získá žák úspěšným ukončením vzdělávacího programu **v délce 2 nebo 3 let denní formy vzdělávání** (§ 58 odst. 3 školského zákona). Dokladem o dosažení středního vzdělání s výučním listem je **vysvědčení o závěrečné zkoušce a výuční list** (§ 72 odst. 2 školského zákona).

54) Užívání titulu při provozování živnosti

V došlém elektronickém podání (ohlášení živnosti) formát .xml, uvedl ohlašovatel titul (Mgr.), je potřeba získání titulu ověřovat např. doložením konverze diplomu (výzvou k prokázání získání titulu) nebo lze vycházet pouze z došlého podání?

Odpověď MPO:

Hodlá-li podnikatel při provozování živnosti užívat vysokoškolský titul nebo vědeckou hodnost, musí živnostenskému úřadu hodnověrně doložit, že je oprávněn titul nebo hodnost užívat. Konkrétní způsob ověření je na živnostenském úřadu, připomínáme pouze, že ve dříve vydaných občanských průkazech může být titul uveden, a pak jej není třeba ověřovat. V tomto kontextu připomínáme též odpověď MPO na dotaz č. 36 ze „Souhrnného zápisu“ ze školení na Seči na podzim 2021.

55) Zařazení činnosti spočívající v inseminaci skotu

Na živnostenský úřad se obrátil podnikatel s dotazem, zda může být prováděna inseminace skotu pro různé podnikatelské subjekty na živnost volnou „Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona“, obor č. 1 „Poskytování služeb pro zemědělství, zahradnictví, rybníkářství, lesnictví a myslivost“. Dle našeho názoru se jedná o činnost vyloučenou z živnostenského zákona § 3 odst. 2 písm. b), je náš názor správný?

Odpověď MPO:

K předmětné problematice si MPO již v minulosti vyžádalo stanovisko Ministerstva zemědělství (stanovisko č. j. 72086/2011-MZE ze dne 11. 5. 2011). Ministerstvo zemědělství dne 22. 6. 2022 telefonicky potvrdilo, že jsou informace uvedené v předmětném stanovisku stále aktuální.

Ze stanoviska Ministerstva zemědělství vyplývá následující:

K provádění inseminace skotu je podle § 3 zákona č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat (plemenářský zákon), vyžadován souhlas Ministerstva zemědělství k výkonu odborné činnosti. Osoba provádějící inseminaci skotu musí být zároveň evidována podle zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, jako zemědělský podnikatel provozující zemědělskou výrobu podle § 2e odst. 3 písm. c) cit. zákona. Konkrétně se jedná o zemědělskou výrobu spočívající ve využití genetického materiálu chovných a plemenných zvířat. Z výše uvedeného je tedy zřejmé, že provádění inseminace skotu je činností vyloučenou z režimu živnostenského podnikání ve smyslu § 3 odst. 3 písm. e) živnostenského zákona.

56) Výuka parašutismu jako živnost

Podnikatel hodlá provozovat výuku parašutismu. Je možné tuto činnost vykonávat na živnost vázanou – Poskytování služeb v oblasti parašutizmu? Pokud ano, jaký doklad o odbornosti by měl doložit?

Odpověď MPO:

Vzhledem ke skutečnosti, že parašutismus je Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy zařazen do oblasti leteckých sportů, lze činnost zaměřenou na výuku parašutismu, tedy výuku dovedností příslušného sportovního odvětví a s tím spojeného organizování sportovní činnosti pro jednotlivce a skupiny, včetně půjčování sportovního nářadí, náčiní a technických sportovních prostředků, vykonávat v rámci vázané živnosti „Poskytování tělovýchovných a sportovních služeb v oblasti parašutismu“. K výkonu uvedené činnosti je nutné splnit odbornou způsobilost, která je stanovena přílohou č. 2 živnostenského zákona.

57) IS RŽP a živnostenský rejstřík

Elektronické předávání informací FÚ – Automatická informace o ohlášení živnosti či podání žádosti o koncesi je odesílána na Ministerstvo financí z RŽP do 3 dnů od podání, resp. ihned po založení podnětu v RŽP. Pokud ŽÚ rozhodne o tom, že živnostenské oprávnění ohlášením nevzniklo, příp. byla zamítnuta žádost o koncesi z důvodu nesplnění podmínek, je třeba samostatným dopisem informovat příslušný finanční úřad, nebo odchází Ministerstvu financí automatická informace o této skutečnosti?

Odpověď MPO:

Při realizaci úprav IS RŽP souvisejících se zavedením režimu § 45b ŽZ bylo Ministerstvo financí, resp. Generální finanční ředitelství informováno o tom, že Vámi popsaná situace může nastat. Následnou informaci o vyřešení podání podnikatele (viz § 48, resp. §55 ŽZ) dostávají všechny dotčené orgány státní správy pouze v případě, že řízení skončí zápisem do ŽR. V případě, že ke vzniku živnostenského oprávnění, tedy ani k zápisu do ŽR, nedojde, neodchází z IS RŽP žádná další informace. GFŘ tuto skutečnost plně respektuje a nevyžaduje v těchto případech žádnou dodatečnou informaci a FÚ řeší tyto případy v interním režimu.

58) Zápis úmrtí podnikatele

V poslední době jsme ve dvou případech náhodně zjistili, že do RŽP nebylo zapsáno úmrtí podnikatele, a tedy následně ani zánik živnostenského oprávnění, přestože avízo na osobu bylo doručeno. Došlo pravděpodobně k chybnému zpracování avíza. Existuje ještě nějaká následná kontrola aktuálnosti údajů v RŽP? Případně neuvvažuje se o nějaké?

Odpověď MPO:

V první řadě je třeba konstatovat, že vlastní avízo neobsahuje žádnou informaci o tom, která datová položka byla v ISEO, resp. ROB, změněna, a vyhodnocení a zpracování změny je plně na odpovědnosti zpracovatele avíza v IS RŽP. Žádné další plošné automatické kontroly nejsou v IS RŽP prováděny, nicméně při případném dalším zpracování takové osoby/subjektu, jehož součástí by vždy měl být dotaz do IS základních registrů, by uživatel tento rozpor měl zjistit a zabezpečit nápravu. Periodická kontrola souladu údajů osoby vedených v IS RŽP a externích IS není s ohledem na množství evidovaných dat příliš vhodná a mohla by způsobovat spíše problémy.

59) Trvalá shoda bydliště a sídla

U podnikajících fyzických osob, které jsou zapsány do obchodního rejstříku, by bylo vhodné, aby RŽP neumožňovalo zadat trvalou shodu adresy bydliště a sídla, neboť sídlo podnikatele je podle § 429 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění p. p., určeno adresou zapsanou ve veřejném (obchodním) rejstříku.

Odpověď MPO:

Z technického hlediska je IS RŽP nastaven podle příslušných ustanovení živnostenského zákona, která pro účely informace o shodě bydliště a sídla nerozlišují fyzické osoby nezapsané do veřejného rejstříku

od osob zapsaných. V případě ustanovení § 429 odst. 1 občanského zákoníku je pak dle našeho názoru věcí výkladu, zda se výjimka uvedená pro fyzickou osobu vztahuje i na případy dobrovolného zápisu takové osoby do veřejného rejstříku – např. z hlediska zápisu fyzické osoby do základního Registru osob (ROS) je pro agendu živnostenského podnikání příslušný živnostenský úřad pro všechny fyzické osoby bez ohledu na jejich zapsání, resp. nezapsání, do veřejného rejstříku, a to včetně adresy sídla. Posouzení oprávněnosti zápisu shody sídla a bydliště je proto plně v působnosti zpracovatele a informační systém by neměl dle našeho názoru tuto skutečnost posuzovat automaticky.

60) Elektronické podání – www.rzp.cz

Elektronické formuláře na stránkách www.rzp.cz umožňují ohlašovatelům a oznamovatelům velké množství chyb – např. u změnového listu: možnost oznámit zahájení provozování živnosti v provozovně před datem vzniku oprávnění k provozování této živnosti.

Odpověď MPO:

Pokud je podnikatel k aplikaci RŽP přihlášen (autentizován) a načte si do podání údaje ze ŽR, nebo pokud si nepřihlášený uživatel alespoň do podání načte údaje z veřejné části živnostenského rejstříku (tlačítkem [Doplnit podnikatele] na úvodní záložce podání), aplikace kontroluje kontinuitu vyplňovaných údajů s dostupnými údaji subjektu zapsanými v ŽR. Pokud si data ze ŽR podnikatel nenačte, sleduje se pouze správnost dat vyplněných v podání. Přihlášení nebo načtení nemůže být v současné době vynucováno, v nápovědě je však podnikatel na tuto možnost upozorněn.

61) Oznamování změn prostřednictvím CRM

Možnost vyplnit požadavek na oznámení změny prostřednictvím CRM úřadu práce, přestože podle § 45a živnostenského zákona je možné úřadu práce oznámit s ohlášením živnosti nebo žádostí o koncesi pouze vznik volného pracovního místa.

Odpověď MPO:

Pro oznámení Úřadu práce neexistuje žádná strukturovaná příloha (nebyla cílovým orgánem státní správy požadována) a obsah oznámení Úřadu práce proto není možné nijak kontrolovat. Podnikatel by měl respektovat dostupnou nápovědu a Pokyny k vyplnění podání.

62) Přerušování provozování živnosti

Existuje možnost oznámit přerušování provozování živnosti bez oznámení ukončení provozování této živnosti v provozovně (tj. podnikateli zůstane v RŽP evidována provozovna pro živnost, kterou nevykonává).

Odpověď MPO:

Živnostenský zákon vyžaduje, aby podnikatel oznamoval všechny změny; pokud tedy podnikatel neoznámí změnu, jde o přestupek. V případě, kdy podnikatel přeruší provozování živnosti, nemusí se zároveň jednat o ukončení provozování živnosti v provozovně (může jít např. o dočasné uzavření provozovny).

63) Ukončení provozování živnosti v provozovně, adres pro vypořádání závazků

V RŽP je možnost oznámit ukončení provozování živnosti v provozovně, aniž by byl oznamovatel upozorněn na nutnost uvedení adresy pro vypořádání závazků.

Odpověď MPO:

V případě, že podnikatel vyplní ve změnovém listu položku „datum zrušení provozovny“, je na povinnost uvést adresu místa pro vypořádání závazků v rámci kontroly obsahu podání upozorněn, splnění povinnost však nelze striktně vyžadovat, protože nelze předjímat, že provozování živnosti v provozovně nebude souběžně jiným podání opět zahájeno (např. jiné živnosti nebo oboru činnosti). Pokud podnikatel nevyplní položku „datum zrušení provozovny“ nelze předjímat ukončení činnosti v provozovně pouze na základě ukončení provozování konkrétní živnosti v provozovně.

64) JRF

Formuláře bohužel nejsou intuitivní a většina podnikatelů je nedokáže správně vyplnit. Neuvažujete o nějakém zlepšení?

Odpověď MPO:

Na základě sledovaného používání Aplikace JRF a vyhodnocování dotazů veřejnosti i zpracovatelů datové obdoby elektronického podání na ŽÚ k jejímu používání jsou průběžně vyhodnocovány možnosti úprav Aplikace JRF a zlepšování její uživatelské přívětivosti. Při navrhování a realizaci úprav je však třeba vždy respektovat zákonné možnosti a technická omezení.

65) Lze v případě rozhodování o přestupku obviněného ve zkráceném přestupkovém řízení příkazem podle § 90 přestupkového zákona v návaznosti na § 150 správního řádu k vydání příkazu přistoupit na základě existence jediného podkladu, jímž je úřední záznam o provedeném místním zjištění dle § 3 kontrolního řádu?

Otázka vydání příkazu ve smyslu § 150 odst. 1 správního řádu na základě existence jediného podkladu, jímž je úřední záznam o provedeném místním zjištění?

Odpověď MPO:

Úřední záznam o místním zjištění může být teoreticky jediným podkladem pro vydání příkazu jako prvního úkonu v řízení o přestupku (§ 90 přestupkového zákona), pokud správní orgán shledá, že je dostačující pro zjištění skutkového stavu. Takový závěr však nelze učinit paušálně, v praxi je třeba vždy posuzovat všechny okolnosti daného případu a individuálně určit, zda úřední záznam o místním zjištění poskytuje dostatečný podklad pro zjištění skutkového stavu, na jehož základě lze poté vydat příkaz.

Nejde-li o dostatečný podklad pro vydání příkazu, měl by správní orgán provést kontrolu, posléze dle učiněných kontrolních zjištění zahájit a vést standardní řízení o přestupku, v němž by měl shromáždit další podklady pro vydání rozhodnutí, jež budou dostačující pro zjištění stavu věci bez důvodných pochybností. Případnému krácení práv účastníka správního řízení je pak zabráněno tím, že je příkaz zrušen včasným podáním odporu.

Danou problematiku lze tedy shrnout tak, že podle názoru MPO nelze vyloučit, že k vydání příkazu je v zásadě možné přistoupit i na základě existence jediného podkladu, jímž může být úřední záznam o provedeném místním zjištění, a to za předpokladu, je-li skutkový stav věci prostřednictvím takového záznamu spolehlivě zjištěn, takže v dané věci není nutno zahajovat, resp. provádět kontrolu podle kontrolního řádu a zajišťovat další případné podklady pro pozdější řízení. Nelze-li skutkový stav věci spolehlivě zjistit pouze na základě záznamu o místním zjištění, naopak nezbyvá než vést v dané věci standardní řízení o přestupku, v němž bude potřeba shromáždit veškeré podklady nutné k vydání příslušného rozhodnutí, a to včetně obstarání nezbytných důkazů v souladu s vyšetřovací zásadou a zásadou materiální pravdy (§ 3 správního řádu).

III. Vystoupení zástupce Ministerstva vnitra, Mgr. Ing. Ondřeje Menouška k problematice datových schránek (změny od 1. 1. 2023)

V rámci vystoupení zástupce Ministerstva vnitra, Mgr. Ing. Ondřeje Menouška, na Seči bylo sděleno několik významných a důležitých informací z oblasti datových schránek s podstatným dopadem na činnosti živnostenských úřadů. V prezentaci byl kladen důraz na dříve oznámený záměr zvýšit od roku 2023 max. velikost datové zprávy až na 1 GB a povolení přenosu souborů ve formátech ZIP a ASiC a doporučení zajistit implementaci těchto změn primárně do elektronické spisové služby, ale i do všech dalších aplikací, které pracují s datovými zprávami. Rovněž byla zmíněna služba datových schránek, která umožňuje elektronickým spisovým službám pro OVM zjištění historického stavu zpřístupnění/znepřístupnění konkrétní datové schránky. Dále byla poskytnuta informace, že s účinností od 1. ledna 2023 bude významně rozšířena množina subjektů, kterým budou nově zřizovány datové schránky z moci úřední. Tento náročný proces bude probíhat celý 1. Q. 2023. Datové schránky podnikajících fyzických osob (dále také „PFO“) a právnických osob (dále jen "PO") budou automaticky zřízeny po jejich zápisu do příslušné evidence, která informaci o zapsání automaticky zapisuje také do registru osob (tedy jakmile si osoba zřídí živnost, automaticky jí bude zřízena datová schránka typu PFO). PFO budou zároveň mít povinnost datovou schránku užívat (vyzvedávat a vyřizovat doručené dokumenty orgánů veřejné moci), přičemž nebude možné datovou schránku znepřístupnit. Celkově uvedené změny způsobí navýšení počtu datových schránek z dosavadního řádově 1,5 mil. až na 4,5 mil., tedy více než na trojnásobek. O téma datových schránek byl z řád zástupců živnostenských úřadů enormní zájem a účastníky semináře bylo kladeno velké množství dotazů, které byly v rámci přednášky zodpovězeny.

Stanovisko Mgr. Ing. Ondřeje Menouška k doručování rozhodnutí o zrušení živnostenských oprávnění v kontextu zpětného znepřístupnění DS:

Konkrétně se jedná o případ, kdy živnostenský úřad ruší podnikateli živnostenské oprávnění na žádost, např. k datu podání žádosti, a doručuje rozhodnutí do datové schránky tohoto podnikatele. Následně dojde ke zpětnému znepřístupnění datové schránky k datu zrušení živnostenského oprávnění. Z Informačního systému datových schránek je následně zaslána systémová zpráva o tom, že se příslušná datová zpráva (obsahující předmětné rozhodnutí) stala nedoručitelnou. Podle § 57 odst. 1 písm. f) živnostenského zákona zaniká živnostenské oprávnění rozhodnutím živnostenského úřadu o zrušení živnostenského oprávnění.

Podle § 58 odst. 1 písm. c) živnostenského zákona zruší živnostenský úřad živnostenské oprávnění, jestliže o to podnikatel požádá. Podle § 58 odst. 7 živnostenského zákona zruší živnostenský úřad živnostenské oprávnění na žádost podnikatele ke dni, který mu podnikatel oznámí, nejdříve však ke dni doručení žádosti. Není-li datum zrušení podnikatelem uvedeno, je živnostenské oprávnění zrušeno ke dni nabytí právní moci rozhodnutí živnostenského úřadu.

Znepřístupnění datové schránky je upraveno v § 11 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů. Podle odstavce 2 zmíněného paragrafu znepřístupní ministerstvo datovou schránku podnikající fyzické osoby a právnické osoby, a to případně i zpětně, ke dni jejího výmazu ze zákonem stanovené evidence.

Důsledky znepřístupnění datové schránky ve vztahu k datovým zprávám dodaným v období mezi okamžikem, k němuž je datová schránka zpětně znepřístupněna, a okamžikem, kdy ke znepřístupnění datové schránky fakticky dojde, se obecně posuzují podle toho, zda se adresát s datovou zprávou seznámil.

Předmětnou problematikou se zabýval Nejvyšší správní soud (dále jen „NSS“) v rozsudku ze dne 26. 8. 2015, č. j. 3 Ads 21/2015 - 44. Z předmětného rozsudku vyplývá, že zprávy, které jsou do zpětně

znepřístupněné datové schránky dodány, ale nejsou do dne faktického znepřístupnění doručeny (v mezidobí nedošlo k přihlášení osoby oprávněné k přístupu k dokumentu) se považují za nedoručené a nedoručitelné. Za nedoručené a nedoručitelné se považují rovněž zprávy, které byly doručeny fikcí podle § 17 odst. 4 zákona č. 300/2008 Sb.^[1] ve zmíněném období mezi okamžikem, k němuž byla datová schránka zpětně znepřístupněna a faktickým znepřístupněním datové schránky. Naopak zprávy, které byly dodány a přihlášením příslušné osoby i doručeny (§ 17 odst. 3 zákona č. 300/2008 Sb.^[2]), se považují za doručené. Nacházejí se tedy prakticky ve stejném stavu, jako by datová schránka zpětně znepřístupněna nebyla.

V posuzované věci by tedy neměly vznikat pochybnosti v případě, že je datová zpráva obsahující rozhodnutí o zrušení živnostenského oprávnění dodána do datové schránky a přihlášením příslušné osoby i doručena. V tomto případě je rozhodnutí účinně doručeno, jako by datová schránka zpětně znepřístupněna nebyla. Na tom podle našeho názoru nemůže nic změnit ani automaticky generovaná zpráva z Informačního systému datových schránek o tom, že se datová zpráva stala nedoručitelnou. Máme za to, že předmětná zpráva má ryze informativní charakter; ze zákona č. 300/2008 Sb. nevyplývá, že by mohla přímo ovlivňovat účinky doručování^[3].

Sporná bude situace v případě, že došlo k doručení rozhodnutí o zrušení živnostenského oprávnění do datové schránky fikcí. Ve smyslu výše uvedeného rozsudku NSS č. j. 3 Ads 21/2015 - 44 by se předmětné rozhodnutí mělo považovat za nedoručené a nedoručitelné. Posuzovaná věc je nicméně specifická tím, že doručované rozhodnutí přímo souvisí s důvodem, pro který byla datová schránka následně znepřístupněna. Jak bylo uvedeno v dotazu ŽÚ Pha 7, ke znepřístupnění datové schránky došlo na základě výmazu subjektu (podnikající fyzické osoby) ze zákonem stanovené evidence (základního registru osob), resp. na základě vyznačení data ukončení činnosti podnikající fyzické osoby. Předmětný postup navazoval právě na zrušení živnostenského oprávnění dané osoby dotčeným rozhodnutím.

Aplikace závěrů rozsudku NSS č. j. 3 Ads 21/2015 - 44 v posuzované věci (ve vztahu k doručení rozhodnutí do datové schránky fikcí) by tedy znamenala, že znepřístupnění datové schránky zpětně znemožní zrušení živnostenského oprávnění, které přitom bylo důvodem daného znepřístupnění. Takový důsledek nepovažujeme za rozumný v situaci, kdy ke zrušení živnostenského oprávnění má dojít na základě žádosti podnikatele, tedy v jeho vlastním zájmu, a to ke dni, který si sám určil (vydáním rozhodnutí se vyhovuje jeho žádosti, zrušením živnostenského oprávnění mu není způsobena újma). Nelze též opomíjet, že rozsudek NSS č. j. 3 Ads 21/2015 - 44 se týkal zcela odlišné skutkové situace. Konkrétně v něm šlo o doručování rozhodnutí (do datové schránky insolvenčního správce) o vyřazení z evidence uchazečů o zaměstnání, na jehož základě bylo rozhodnuto o povinnosti vrátit podporu v nezaměstnanosti a podporu při rekvalifikaci. Jednalo se tedy na rozdíl od posuzované věci o rozhodnutí s negativními důsledky pro adresáta.

Na základě výše uvedeného se proto přikláníme spíše k závěru, že rozhodnutí o zrušení živnostenského oprávnění (vydané na základě žádosti podnikatele) se bude považovat za doručené i v případě, že došlo

^[1] „Nepřihlásí-li se do datové schránky osoba podle odstavce 3 ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byl dokument dodán do datové schránky, považuje se tento dokument za doručovaný posledním dnem této lhůty; to neplatí, vylučuje-li jiný právní předpis náhradní doručení.“

^[2] „Dokument, který byl dodán do datové schránky, je doručen okamžikem, kdy se do datové schránky přihlásí osoba, která má s ohledem na rozsah svého oprávnění přístup k dodanému dokumentu.“

^[3] Srov. § 20 odst. 1 písm. g) zákona č. 300/2008 Sb.: Ministerstvo vnitra oznámí odesílateli, že datová schránka, do které odeslal datovou zprávu, je znepřístupněna, a to i zpětně.

k uplatnění fikce podle § 17 odst. 4 zákona č. 300/2008 Sb., a následně byla datová schránka znepřístupněna k datu předcházejícímu dni fiktivního doručení.

Zároveň však upozorňujeme, že předmětný výklad není zcela jednoznačný. Alternativní výklad by mohl vycházet z předpokladu, že se příslušná osoba nepřihlásila do datové schránky, popř. se ani jinak prokazatelně neseznámila s obsahem rozhodnutí o zrušení živnostenského oprávnění. Nebyla tudíž naplněna tzv. materiální funkce doručení, zdůrazňovaná v citovaném rozsudku NSS č. j. 3 Ads 21/2015 - 44. Současně nedošlo k účinnému uplatnění fikce doručení, a to v důsledku zpětného znepřístupnění datové schránky. S nenaplněním materiální funkce doručení pak souvisí skutečnost, že adresát rozhodnutí o zrušení živnostenského oprávnění nemá např. efektivní možnost bránit se proti tomuto rozhodnutí odvoláním (protože se neseznámil s jeho obsahem). Ačkoliv v praxi nejspíše nebude podání odvolání v podobném případě příliš časté, předmětnou možnost nelze bez dalšího vyloučit. I rozhodnutí o zrušení živnostenského oprávnění, které bylo vydáno na žádost podnikatele, může být zatíženo vadami. Při zaujetí tohoto alternativního výkladu by se vzhledem k uvedeným skutečnostem rozhodnutí o zrušení živnostenského oprávnění nepovažovalo za řádně doručené.

IV. Závěr

Příští celorepublikové školení pro živnostenské úřady je naplánováno v Kongresovém hotelu Jezerka (Seč - Ústupky) v následujících termínech:

- 19. 10. - 21. 10. 2022 (případné dotazy či podněty na školení zasílejte na e-mail: strakosj@mpo.cz nejpozději do **7. 10. 2022**);
- 2. 11. - 4. 11. 2022 (případné dotazy či podněty na školení zasílejte na e-mail: strakosj@mpo.cz nejpozději do **26. 10. 2022**);
- 23. 11. - 25. 11. 2022 (případné dotazy či podněty na školení zasílejte na e-mail: strakosj@mpo.cz nejpozději do **16. 11. 2022**).

Ing. Mgr. Jan Strakoš, LL.M.
ředitel odboru živností a spotřebitelské legislativy
elektronicky podepsáno